

100 bodů za 100 let

Město Orlová připravilo pro všechny zájemce soutěž k 100. výročí vzniku první republiky. Smyslem této akce je připomenout všem vznik samostatné České republiky a zároveň 795 let od první zmínky o Orlové. Patronem akce je politik Zdravého města a MA21 a starosta města Orlové Ing. Tomáš Kuča.

Úkolem každého účastníka je do 30. října získat minimálně 100 bodů za 100 let existence České republiky. K tomu, aby získal potřebný počet bodů, musí každý soutěžící vystoupat s vyzvednutým Turistickým pasem na některý z vybraných sedmi vrcholů Beskyd či účastí podpořit město Orlová v plavecké soutěži měst. Každý vrchol Beskyd a plavecká soutěž je aktivita ohodnocená 20 body. Po splnění podmínek soutěže a získání malého upomínkového dárku má účastník i možnost zařadit se do losování o hodnotné ceny.

Policisté seniorům...

Společnost senior, z.s. ve spolupráci s Koordinačním centrem seniorů Ostrava zrealizovali besedu, kterou nabízí Krajská policie Ostrava. Zástupce policie zajímavým způsobem přiblížil seniorům základní zásady bezpečného chování. Seniori jsou cílovou skupinou, která je hodně ohrožena trestnou činností. K preventivním aktivitám zvolili mimo jiné i formát knihy. Nad publikací moravskoslezské policie „Černá kronika aneb ze soudních síní“, ale i jiných tématech diskutovali v průběhu setkání. Více na str. 18

MISS Babču letos bude vybírat MUDr. Radim Uzel v DK AKORD

Již čtvrtý ročník soutěže MISS Babča proběhne 20. září v DK AKORD v Ostravě-Zábřehu. Přihlásit do soutěže o nejsympatičtější seniorku svou babičku, kamarádku, sousedku, starší 60 let, nebo sebe osobně lze do 10. června 2018.

ilustrační foto z min. ročníků

„Na soutěžící čekají nejen pěkné ceny, ale i tři soutěžní disciplíny: představení kandidátky formou rozhovoru s moderátory, volná disciplína dle vlastního výběru a módní promenáda. Atmosféra každého ročníku byla díky soutěžícím dámám i publiku fantastická. Věřím, že k té letošní přispěje i účast hosta a porotce MUDr. Radima Uzla,“ říká starosta Měst. obvodu Ostrava-Jih Bc. Martin Bednář.

Přihlásit se lze na tel.: 599 430 410 nebo na email: sarka.zubkova@ovajih.cz

Seniory z celého kraje potěšily ukázky tance

Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje kromě sportu organizuje i kulturní zážitky.

Jeden z nich proběhl nedávno v Janáčkově konzervatoři Ostrava, kde seniory z celého kraje v průběhu absolventského představení viděli ukázky práce tanečního oddělení v klasickém, lidovém, scénickém i moderním tanci.

Pro nás - seniory - byl určitě překvapením scénický a moderní tanec, který většina z nás viděla jen v televizi. Obdivovali jsme preciznost provedení, mimořádný pohybový rozsah účinkujících studentů a především jejich radost z tance. Pro seniory bylo povzbuzením mládí a vzpomínky na sebe před 50, 60 nebo 70 léty.

Přejeme mladým tanečníkům, aby jim v životě vše vycházelo dle jejich přání a svým uměním rozdávali radost nám všem.

Mgr. Marie Návratová
Foto: Karel Žák

Seniory sledovali preciznost provedení, mimořádný pohybový rozsah účinkujících studentů a především jejich radost z tance.

Ukázka práce žáků tanečního oddělení Janáčkovy konzervatoře Ostrava ve scénickém tanci.

MUDr. Růžena Mašková:

O vysychání České republiky, příčinách emoční lability, o tom, co nám závidí Američané i Japonci, o přirozeném úsměvu, kombinaci drog a alkoholu, o specialistovi na hypermarkety, o naražené krční páteři a deseti andělech strážných.

MUDr. Růžena Mašková

Léto nám začalo v dubnu, teploty na mnoha místech byly - a nejspíš i dál budou - rekordní a vodohospodáři nařikají, že Česká republika vysychá. Navíc je v krajině mnoho betonových i asfaltových ploch, chybí remízky a malé vodní nádrže, podzemní voda se ztrácí... Takže je na místě vodou rozumně šetřit.

Nicméně, to vůbec neznamená, že by se měl opomíjet pitný režim. Zvláště senioři by jej neměli podceňovat a měli by vypít cca dva litry nealkoholických nápojů denně (tedy přibližně desetkrát dvě deci), jinak se to negativně odrazí na jejich zdravotním stavu.

Značný nápor na organismus představuje i střídání teplot, čímž se zhoršuje rovnováha, a to může způsobovat emoční labilitu. Tento fakt by měl každý sám u sebe zohlednit a klást si jen takové cíle, na které stačí. Ostatně, ne nadarmo se v létě vybírají dovolené, v jejichž rámci si mají lidé odpočinout od každodenních prací a zátěží. Samozřejmě, relaxace znamená pro každého něco jiného. Někoho baví zahrádka, jiného sportovní utkání, dalšího procházka přírodou, výlety či expedice. Jak se říká, proti gustu žádný dišputát - hlavně, když to člověku přinese pohodu a dobrý spánek.

Za zmínku ovšem stojí, že kvalitní dovolená a relaxace nemá nic společného se snobstvím, nebo dokonce se zadlužováním. Obojí se člověku zákonitě vymstí a ve výsledku nepřinese kýžené uspokojení. Kromě toho, něco takového nemá nikdo zapotřebí. Vždyť v naší republice máme spoustu nádherných, až kouzelných míst, včetně hradů, zámků a turistických atrakcí, které nám i Američané, nebo Japonci, závidí. Navíc ještě přímo „za humny“ máme Beskydy s krásnou přírodou a dostat se tam lze „za pár kaček“.

Když to doplníte optimismem, četbou dobrých knih, omezeným sledováním televizních pořadů (a ty politické, zaměřené především na naštvání lidí, zcela vynecháte) a přidáte třeba i návštěvu nějakého kulturního představení, bude to relaxace jako víno. Ostatně, vlastní spokojenost má každý člověk takřka ve svých rukou a v obličeji. Schválně, všimněte si, jaké kouzlo má v sobě přirozený úsměv. Má k němu blízko řada dobrých a slušných lidí - tak proč věnovat pozornost těm opačným?

Když jsem zmínila dovolené a pitný režim, souvisí to i s automobilovou dopravou. Přestože si osobně myslím, že jedno pivo účastníkům silničního provozu, a zvláště cyklistům, by neublížilo, náš zákon žádnou toleranci alkoholu neuznává. Pro řidiče za volantem je tedy lepší po dobu jízdy abstinovat. Především u mladých lidí se ale rozmáhá větší nešvar: kombinace alkoholu a drog - a to i za volantem. Chování takových řidičů je pak naprosto nepředvídatelné a mimořádně nebezpečné jak pro ně samotné, tak i pro okolí. Mimochodem, osobně bych za dealerství drog dávala ty nejtvrďší tresty, protože dealeri ničí lidské duše - pro peníze dělají z lidí totální trosky. To se s účinky alkoholu vůbec nedá srovnat, přestože i zde je řada smutných příběhů.

Např. průzkum mezi bezdomovci ukázal, že je mezi nimi vysoké procento závislých na alkoholu. Ale co je ještě horší, tito lidé nemají zájem o léčbu, natož o změnu životního stylu. Zní to neuvěřitelně, ale sociální degradace jim vyhovuje. Nedávno jsem jednoho takového bezdomovce vyšetřovala: je to „specialista na hypermarkety“. On tam láhev s alkoholem neukradne, on ji tam přímo vypije. U regálu a do dna. Pak odpadne a nechá se převézt na protialkoholní záchranou stanici. Tam zadarmo přespí... No, zadarmo... On prostě dluží za více než sto záchytů. A pak zase celý příběh zopakuje. Je to typický příklad toho, kdy člověk není schopen vlastními silami zůstat na solidní lidské úrovni, ale na léčení nepůjde.

Abych však skončila aspoň trochu optimisticky, dám k dobru jiný případ s alkoholikem. Víte, jak se říká, že každý opilec má nad sebou deset andělů strážných? Zažila jsem důkaz, že to tak opravdu je. Vyšetřovala jsem chlapa, který v opilosti vypadl z okna druhého patra. A polámaného neměl vůbec nic, akorát si narazil krční páteř. Ovšem mícha u něj byla neporušená, takže krční límec to za krátkou dobu spravil. To nemůžete jinak, než anděly strážnými, vysvětlit. Ve střízlivém stavu by po takovém pádu ten člověk byl aspoň dolámaný, pokud by to vůbec přežil. Takže raději nic takového nezkoušejte a zvláště ne střízliví.

Závěrem vám přeji příjemnou dovolenou, přestože počasí se jeví poněkud poblázněné a připomínám, že recept na spokojenost má v maximální míře každý člověk v sobě.

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
 MORAVSKÁ OSTRAVA
 A PŘÍVOZ

 Moravskoslezský
 kraj

HAVÍŘOV

Jana Feberová, primátorka Statutárního města Havířov: Je potěšením pro lidi pracovat

Před pětáctyřiceti lety, v září 1973, byla v Havířově slavnostně otevřena výstava květin, které se zúčastnily různé zahradnické podniky a spolky z celé republiky. Její součástí byla přehlídka zahradnických dovedností a výstava vyvrcholila akcí nazvanou Havířov v květech. Pamětníci vzpomínají na květinové korzo v podobě 17 alegorických vozů, vyzdobených zahradníky a aranžéry z Prahy, Bratislavy a Havířova. Součástí průvodu byly tehdy tři hornické dechovky, taneční vystoupení folklórní skupiny závodního klubu Dolu Hlubina, selská svatba v kočárech a několik tanečních skupin. Konec průvodu tvořila pánská jízda na koních...

„Tuto tradici se nám podařilo udržet dodnes,“ říká Jana Feberová, primátorka města Havířov. „A protože letos také slavíme sté výročí založení Československé republiky, účastníci průvodu budou v dobových kostýmech.“

Samozřejmě, že pro Havířov v květech je - 16. června - zároveň připraven bohatý kulturní program, až do večerních hodin, ohňostroj i floristické soutěže: dvacet květinových soch na téma české pohádky. A za zmínku určitě stojí, že zde rovněž vystoupí Ondřej Havelka s jeho

Melody makers, vokální kvarteto 4TET, Rock&Roll Band Marcela Woodmana a v neposlední řadě legendární skotská rocková skupina Nazareth.“

To je nepochybně dobrá pozvánka. Zkusme ale nyní trochu jiný soudek: Jak se v Havířově daří investicím pro občany?

„Nerada bych, aby to vyznělo jako vychloubání, ale myslím, že se nám povedlo, ve spolupráci s koaličními partnery, udělat pro občany docela dost. K těm větším akcím patří například rozšíření hřbitova, včetně smuteční obřadní síně, a podjezd vedle nádražní budovy. Dále pokračujeme v cyklostezkách na Těrlickou přehradu a uhradíme projektovou dokumentaci v rámci Mikroregionu na cyklostezku až na Žermanickou přehradu. Opravujeme chodníky a řešíme parkovací místa, což je velký problém, protože, když se stavěl Havířov, nikdo nepočítal s tím, že rodina bude mít třeba dvě auta. Dále chceme vybudovat v příštím roce mezibloková hřiště a na ulici Lázeňská vyroste areál volnočasových aktivit, kde nezapomínáme ani na naše seniory. Postavíme Domov pro osoby se zvláštním režimem, opravujeme základní školy, což jsou položky v řádech desítek milionů korun, a podobně.“

Kapacity domovů pro seniory jsou nedostatečné a rodinní příslušníci většinou zpočátku netuší, co péče o seniory v domácím prostředí obnáší. Od letošního dubna ale v Havířově zahájilo činnost první Centrum pro rodinné pečující. Můžete k němu říci pár slov?

„Jsem moc ráda, že se toto Centrum podařilo u nás otevřít. Přestože je Havířov nejmladším městem České republiky, mladí lidé, kteří sem v roce 1955 přišli, postupem času zestárlí

Primátorka Statutárního města Havířov Mgr. Jana Feberová

a nyní - stejně jako jiná města a obce - řešíme problém s místem v pobytových zařízeních pro seniory. Lidé, kteří se o své blízké seniory starají sami v domácím prostředí, si zaslouží pomoc a podporu. Havířovské Sociální služby jsou na velmi vysoké úrovni a věřím, že nové centrum je v dobrých rukou. Chci dodat, že do projektu je také zapojeno město Uherský Brod, kde vzniká stejné centrum. Smyslem projektu pak je, aby se služba rozšířila do dalších krajů a měst. Celý projekt je financován ze státního rozpočtu a evropských fondů.“

Mezinárodní punc dodal Havířovu turnaj v boccii...

„Ano, ten turnaj byl třídní s mezinárodní účastí (letos s pořadovým číslem 19), odehrál se v naší Městské sportovní hale, a organizoval jej Handicap sport club Havířov, který už tradičně podporujeme. Turnaji jsem udělila záštitu a zúčastnilo se jej sedm desítek boccistů z České republiky, Slovenska, Polska a Ukrajiny. Společně se svými asistenty, rozhodčími a organizačním týmem zaplnili halu v rekordním počtu téměř 180 účastníků. Kromě toho, co se týká handicapu, chtěla bych pro naše občany také vyřešit bezbariérový vstup na nástupiště v budově vlakového nádraží. Jednání s generálním ředitelem SŽDC už proběhlo a budu v tom pokračovat.“

Načneme nyní ještě jiný soudek: jaké vlastnosti podle vás musí mít úspěšná primátorka?

„Tato funkce je především o práci s lidmi - takže slušnost, spravedlnost, rozvážnost a při tom všem je důležité: nepovyšovat se. Začínala jsem jako pedagog na hornickém učilišti a právě slušností se dala řada věcí zvládnout. Ostatně, když dnes oddávám svatby, leckdy se ke mně hlásí mí bývalí studenti, což potěší... A taky jde o to uznávat i jiné hodnoty, než jenom peníze. Například jsme podpořili nadační fond Pavla Novotného z Chlebičova, jemuž byl v roce 2009 diagnostikován zhoubný nádor a jenž se věnuje onkologicky nemocným pacientům. Když jsem v rámci toho přišla pomáhat jako dobrovolník do Havířovské nemocnice, získala jsem jakousi vyrovnanost a dobrý pocit v nitru. Ale o tom se dost těžko hovoří... Já bych to uzavřela tím, že lidé v Havířově jsou ve velké většině vstřícní, rádi tu bydlí a je potěšením pro ně pracovat.“

S primátkou města rozmlouval Jiří Muladi

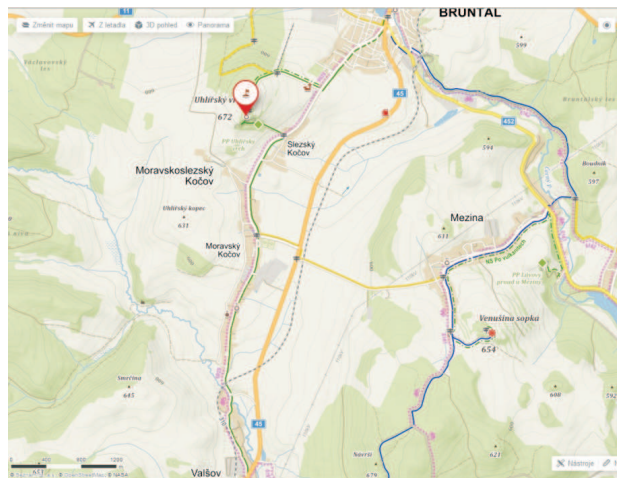
Výlet za sopkou - Uhlířský vrch

Východiskem pro dnešní tip na výlet je bývalé okresní město Bruntál. Do Bruntálu se dostanete vlakem nebo autobusem.

Víte, že i v ČR se můžete setkat se sopkami, ač vyhaslími? Tyto vyhaslé sopky tvoří zajímavé krajinné dominanty. Jednou z nejmladších sopek - dokonce v našem kraji - je Uhlířský vrch (672 m), kterému patří tento tip na výlet. Nachází se jen cca 3 km jihozápadně od Bruntálu a na jeho vršku stojí barokní kostelík, který dominuje okolní krajině. Z vrchu je za pěkného počasí výhled na Nizký někdy i Hrubý Jeseník.

Trasa: Bruntál, ŽST - Bruntál, centrum - Bruntál, rybník - Lipová Alej - Uhlířský vrch.

Délka trasy: 4 km od ŽST na Uhlířský vrch, část Lipovou alejí je v délce cca 1,4 km.

Uhlířský vrch byl v 17. stol spojen s čarodějnickými slety. Právě on se podle některých pramenů stával cílem těch, kteří se upsali ďáblu. Pod čedičovými skalami se prý konaly černé mše, které byly provázány obětováním zvířat či nemluvňat. Proto neměl Uhlířský vrch dobrou pověst mezi obyčejnými lidmi a málokdo se na něj odvážil vyjít.

Jedna pověst popisuje, jak v roce 1654 si ve zdejších lesích jakoby zázrakem zachránil život místodržící Řádu německých rytířů Augustin Oswald Liechtenstein. Jako výraz vděku nechal na skále postavit dřevěnou kapli do níž pořídil kopii slavného obrazu Pasovské Madony s Dítětem namalovaného Lucasem Cranachem starším. Uctívání obraz získával věhlas a přicházelo tam stále více poutníků, aby prosili o duchovní pomoc. Proto byl v letech 1755-1758 vystavěn poutní kostel, k němuž vede monumentální lipová alej z roku 1770, která je dnes chráněnou kulturní památkou.

Od železniční stanice se vydáte po zelené značce jižním směrem přes město k bruntálskému rybníku. Z rozcestí u rybníka dál pokračujete po zelené značce k lipové aleji, kde se nachází naučná stezka, která má pět zastavení a kterou projdete až na Uhlířský vrch. Všude kolem vrchu je chráněné území přírodní památky.

Zdatnější turisté pak mohou pokračovat dolů po zelené značce do obce Moravskoslezský Kočov. Z rozcestí v této obci pokračovat po žluté značce východním směrem do obce Mezina. Z obce pokračujete jižním směrem a po modré značce vystoupíte na vrchol Venušiny sopky (643 m). I z tohoto místa je pěkný výhled do okolí. Z Venušiny sopky pak sejdete dolů po modré značce na rozcestí Pod Venušinou sopkou a odtud dále jižním směrem projdete lesem a kolem vrcholku Návrší (678 m) dojdete k rozcestí u Černého mostu. Odtud pak pokračuje po zelené značce do obce Valšov k železniční stanici.

Na trase v lipové aleji se nachází Křížová cesta. Autorem všech 14ti dřevěných plastik, umístěných na kamenných podstavcích, je umělecký řezbář František Nedomlel z Bruntálu. Křížová cesta byla slavnostně pozhénána v roce 2007.

Dále pak na trase rovněž narazíte na Naučnou stezku. Uhlířský vrch si zaslouží pozornost a právě naučná stezka umožňuje jeho bližší poznání. Má pět zastavení plus informační tabuli se všeobecnými informacemi. Celková délka naučné stezky je 1400 m a na důkladnou prohlídku budete potřebovat asi hodinu.

Úvodní informační panel naučné stezky je umístěn u vstupu do lipové aleje a poskytuje obecné informace o lokalitě Uhlířského vrchu a stezce.

1. zastavení se věnuje historickému vodovodnímu systému, který se nachází pod Uhlířským vrchem. Tabule popisuje jeho účel, uvádí technické parametry a důvody jeho vzniku.
2. zastavení vás seznámí s cennou lipovou alejí, její historií a obsahuje také popis vyskytujících se druhů lip.
3. zastavení popisuje chrám Panny Marie Pomocné a obsahuje informace o budovách spjatých s kostelem.
4. zastavení mapuje faunu a flóru charakteristickou pro nejbližší okolí vyhaslého vulkánu.
5. zastavení je zaměřeno na sopečný řez, který zde vznikl lomovou činností. Popisuje také sopečné aktivity v okolí Bruntálu a těžbu tufů.

Náklady na vytvoření naučné stezky byly částečně pokryty dotací z Moravskoslezského kraje. První den v Novém roce v Bruntále je pak již tradičně spojen s Novoročním výstupem na Uhlířský vrch.

(bal)

Další zajímavosti: Bruntál a městská památková zóna je jedno z nejstarších měst oblasti, založené r. 1213.

Z památek pak možno připomenout pravidelné čtvercové náměstí s barokním morovým sloupem sv. Trojice, v okolních ulicích měšťanské domy s renesančními jádry (zejm. Gabrielův dům), zbytky městských hradeb, zámek z roku 1579 vzniklý přestavbou a rozšířením gotického hradu (je zde umístěno okresní vlastivědné muzeum).

Z církevních památek to jsou farní kostel Nanebevzetí P. Marie, bývalý piaristický klášter s kostelem P. Marie Těšitelky a hřbitovní kaple sv. Michala.

Paměť ostravských domů - Národní banka československá / Policie ČR, odbor obecné kriminality, Českobratrská 1903/10

Pozorováno mezi trolejemi...

Kdybychom počítali, kolik bankovních institucí v Moravské Ostravě vzniklo od devadesátých let minulého století a kolik jich vzápětí zaniklo (!), asi by se nám to jen těžko podařilo. Za první československé republiky byla situace daleko zřetelnější. Jistoty spojené s penězi byly v novém státě vnějškově podpořeny mimo jiné i budovami. Šlo doslova o výstavné reprezentativní paláce, většinou situované na urbanisticky významném místě.

Zajímavé - i statisticky - by bylo zjistit, v kolika takových budovách se až do současnosti zachovalo místo pro pohyby peněz. K bankovním palácům, které změnily svůj provoz, patří i objekt na křižovatce ulice Českobratrské a Sokolské třídy: v budově prvorepublikové Národní banky československé sídlí jeden z odborů Policie České republiky.

Lukrativní místo pro zbudování své pobočky v nově ustavené Velké Ostravě (1924) si zvolila pražská centrála ne náhodou. Byl konec dvacátých let a nezapomeňme, že právě v té době se pár desítek metrů od parcely určené pro banku stavěla Nová radnice. Hlavní průčelí pak mělo směřovat na Českobratrskou ulici, důležitou osovou komunikaci, na niž tehdy navazovala jen provizorní dřevěná lávka spojující přes Ostravici Moravskou a Slezskou Ostravu. Úmysl vybudovat finanční ústav právě v těchto místech podpořil také starosta Jan Prokeš: „Uvítavši rozhodnutí Národní banky stavěti v Ostravě novou budovu, nabídl ... město Národní bance velmi výhodně ke koupi jeden z nejkrásnějších svých pozemků v blízkosti Nové radnice.“ Pražští architekti **Jaroslav Rössler a Karel Rošík** se svým návrhem z roku 1929 museli mj. vyrovnat právě s blízkostí radničního paláce. Proto se např. hlídala výška sedlové střechy a patrně ani ráz budovy nesměl radnici konkurovat.

Mohutný třípodlažní objekt zformovali architekti vskutku se vši důstojností pro reprezentaci mladého státu. Její plášť je na hlavním průčelí zvýrazněn rámcem rizalitu, který tvoří nápadná mezipatrová římsa a svislice žlábkovaných polopilířů, propustujících od soklu ke korunní římsě. Tato základní kompoziční struktura je ve všech patrech prosvětlena řadou trojdílných oken, v přízemí v ose jsou v přidaném pravoúhlém portálu s klenákem osazeny vstupní dveře. Klidný rozvrh hmoty a jejího členění byl svým klasicizujícím pojetím velmi blízký charakteru právě dostavované Nové radnice (dokončena 1930). Nejen barevným kontrastem, ale i svou strukturou dával průčelí patřičnou noblesu bělavý travertin.

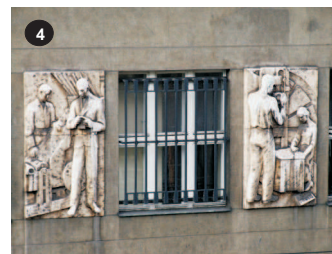
Z travertinu jsou také sochy, které však musíme sledovat ze vzdálenějšího místa, neboť stojí na soklech zapuštěných do korunní římsy, nápadně se však odrážejí na pozadí tmavé strmé střechy. Jde o čtyři postavy mladých žen, ztělesňující **Obchod, Průmysl, Zemědělství a Vědu**. Nesou atributy práce, moudrosti, úspěchu a bohatství a měly alegoricky reprezentovat ducha a účel budovy. Sochy vytvořil **Otakar Švec** v letech 1930 až 1932. Tento pražský sochař byl žákem Josefa Václava Myslbeka a Jana Štursy a do jisté míry v sochařské mluvě i jejich pokračovatelem. Poprvé se výrazně prosadil sochou *Motocyklisty* (1924), jinak nazvanou

Paprasek, která představuje vlnu civilismu, aktuálního moderního výrazu a étosu 20. let. Švecova kariéra se uzavřela tragicky po dokončení *Stalinova pomníku* na pražské Letenské pláni. V roce 1955 spáchal sebevraždu, rok poté, co stejným způsobem ukončila život i jeho žena, sochařka Vlasta Štursová.

Budova je lehce odsazena od uliční čáry; když se upravoval prostor po ukončení stavby, diskutovalo se detailně i o úpravě zeleně a zábradlí, které uvozovaly vstup do banky. Architekti zdůraznili monumentální vstup dalším znakem pro význam peněz a obchodu: v mohutném klenáku, zapuštěném do portálu, je vytesána **hlava Merkura**.

Boční průčelí do Sokolské je skromnější: je zvýrazněno jen vytaženou parapetní římsou pod okny druhého patra, která plynule přechází přes nároží z hlavního průčelí, a stejně tak pokračováním římsy korunní. Střecha této části je oproti té, která tvoří pozadí Švecovým sochám, prolomena půlkruhovými vikýři. Z původního řešení fasády není patrné, že by architekti počítali s nějakou výzdobou. Sochařské dílo se však nakonec usadilo i tam. Dnešnímu pohledu se mezi změtí trolejí na křižovatce málem skryjí dva travertinové reliéfy osazené mezi okny prvního patra: **Průmysl a Obchod** reprezentují svým obsahem posláním bankovního paláce. Pocházejí z let 1930-1932 a jejich autorem je pražský sochař **Břetislav Benda** (1897-1983).

Tyto práce rovněž Myslbekova a Štursova žáka jsou v celkovém souhrnu díla, které se věnovalo především ženskému tělu, zvláštní kapitolou: sochař se takto zapojil do proudu civilistních plastických obrazů dvacátých let, který představovala především tvorba Otty Gutfreunda. Budeme-li pozorovat reliéfy detailněji a nahlédneme-li do širší Bendo-vy tvorby, zjistíme, že postavy se musely svými protáhlými proporcemi přizpůsobit formátu desky v meziokenním prostoru i vnímání zdola.

V naznačených souvislostech a díky tomu, že budova změnila pouze svou funkci, nikoli podobu, můžeme prostřednictvím této stavby vnímat nejen významnou část kapitoly z historie československé architektury, ale také cesty předních českých sochařů, jejichž kariéra směřovala na chvíli do Ostravy. Možná s povzdechem, čím se tehdejší Moravská Ostrava byla schopna obohacovat.

PhDr. Marie Šťastná, Ph.D.

Popis snímků: 1. Národní banka čs. - Budova PČR, celkový pohled; 2. Hlavní průčelí; 3. O. Švec, soubor alegorických soch; 4. B. Benda, reliéfy

Historický kalendář Ostravska

Duben - červen

7. dubna 1348 vydal císař Karel IV. čtrnáct listin, které se až na jednu týkají poměru českého státu k říši nebo jednotlivých jeho zemí mezi sebou. Jednou z těchto privilegií je vymezeno postavení Markrabství moravského mezi českými zeměmi. Moravská Ostrava je zde začleněna ke knížectví spravovanému olomouckým biskupem jako přímým leníkem českého krále.

14. dubna 1898 byla za přítomnosti moravského místodržitele Aloise barona von Spens-Bodena a zemského hejtmána Felixe hraběte Vetter z Lilie slavnostně otevřena nová budova městské nemocnice na Fifejdách. Její výstavba byla stále odkládána pro nedostatek finančních prostředků. Se stavbou bylo započato až v r. 1896, a to v sousedství infekční nemocnice na Fifejdách. Nová budova nemocnice měla celkem 190 lůžek, což ovšem již v době její stavby nepostačovalo a pacienti museli být odmítáni. K rozšíření nemocnice došlo teprve v r. 1902 a 1908. Díky řediteli nemocnice, znamenitému chirurovi MUDr. Neugebauerovi, se ústavu dostalo vybavení na tehdejší dobu špičkovými přístroji, které umožňovaly provádět i náročné zákroky.

Městská nemocnice v Moravské Ostravě byla otevřena v jubilejním roce 50. výročí panování císaře Františka Josefa I. Až do roku 1918 pak nesla ve svém názvu jeho jméno.

20. dubna 1939 kolem deváté hodiny večer vypukl požár v obchodním domě ASO na rohu dnešní Sokolské třídy a ulice 28. října. V objektu probíhaly již několik měsíců stavební práce na přístavbě dalších dvou podlaží, avšak provoz byl omezen jen minimálně, takže celá budova byla plná zboží. Oheň proto dosáhl záhy takové intenzity, že byly ohroženy nejen sousední budovy, ale i blízké Masarykovo náměstí. U požáru zasahovalo patnáct hasičských sborů nejen z Moravské Ostravy ale i z blízkého okolí, obchodní dům byl přesto zcela zničen.

Firma Ander a syn však zahájila zanedlouho stavbu nové moderní budovy podle projektu architekta Bohumíra Čermáka, která byla dokončena a otevřena v prosinci 1939.

26. dubna 1928 Ostravský deník uveřejnil zprávu o projektu zřídit v Moravské Ostravě rozšířením Komenského sadů velký park. Jeho rozloha se měla z dosavadních 5 ha rozšířit na 26 ha. Celkové náklady na zřízení nového sadu se odhadovaly na 6,5 mil Kč. Místa vyhlédnutá pro rozšíření totiž dříve sloužila jako štěrkové lomy a tak bylo nutné počítat s navezením 50 tisíc m³ zeminy. Projekt počítal se zřízením dvou růžových zahrad, palmového skleníku, tří dětských hřišť, pavilony, terasami, jízdárnou aj.

Pohled na novou část Komenského sadu s hudebním pavilónkem, založenou v rámci rozšíření po roce 1928, podle návrhu ing. Jaroslava Moučky.

1. května 1848 ostravští měšťané ustavili ozbrojený sbor - národní gardu. Byl to ohlas vídeňské revoluce a císařovy proklamace slibující konstituci. Záměrní ostravští měšťané si uvědomili, že se sami musí postarat o ochranu svého majetku pro případ, že by v Ostravě došlo k nepokojům. Již v březnu 1848 byla z iniciativy vítkovického hutního ředitele vytvořena ozbrojená garda. Tvořilo ji 30 úředníků a 200 spolehlivých dělníků, kteří byli vyzbrojeni palnými a sečnými zbraněmi. Moravskoostravská garda měla 85 členů. Volby jejího velitelského sboru proběhly 8. května a do čela byli postaveni největší a nejzámožnější z měšťanů - purkmistr Karel Farník, lékárník Severin Johanny a další. Garda byla vyzbrojena 80 puškami s bajonety, 49 šavlemi, patronaškami a dalším vybavením.

2. května 1988 v Ostravě zemřel spisovatel, novinář, signatář Charty 77 Jaromír Šavřda (narodil se 25. května 1933 také v Ostravě). Šavřda od roku 1968 pracoval jako redaktor krajského deníku Nová svoboda. Již na jaře 1969 byl však propuštěn a živil se jako skladník v podniku Geologický průzkum v Ostravě-Hrabové. Za spolupráci se samizdatovými nakladatelstvími a za přechovávání údajně nepovolených tiskovin byl v roce 1978 odsouzen na dva a půl roku vězení. V září 1982 byl za údajné pobuřování znovu odsouzen, tentokrát na 25 měsíců odnětí svobody. Šavřdova literární činnost je spjata s Ostravou, publikoval v ostravských nakladatelstvích a v ostravském tisku.

16. května 1898 byla ukončena stavba pivovaru v Moravské Ostravě na dnešní Hornopolské ulici a už 18. května byla provedena první várka piva a do konce roku bylo uvařeno 20 257 hl piva. Nové pivo bylo veřejností přijato velmi příznivě, a tak docílený úspěch přiměl správu závodu, aby ihned přikročila k rozšíření sklepních prostor. Závod byl tehdy zařízení na výrobu 50 tisíc hektolitru piva ročně, po rozšíření

bylo možno vařit až 80 tisíc hektolitřů. Ještě v roce 1898 byla najata sladovna v Petřvaldě. Za pivovarem byl zřízen rybník za účelem získávání levného ledu a před pivovarem (na dnešní Cihelní ulici) byla v srpnu 1899 otevřena pivovarská restaurace.

16. června 1908 byla otevřena hornická nemocnice v Petřkovicích, kterou tvořila hlavní budova se 60 lůžky, infekční pavilon, správní budova a márnice. Původně sloužila horníkům z dolu Anselm, využívána však byla i obyvateli z blízkého okolí. Jako zdravotnické zařízení přestala definitivně sloužit v roce 1996, kdy byly její objekty předány ze správy Městské nemocnice v Ostravě do majetku města Ostravy. Zamýšlená rekonstrukce na domov důchodců se neuskutečnila a v roce 2007 byl celý původní areál zbořen. Na jeho místě vyrostl v letech 2009 - 2011 apartmánový dům Landek s bydlením pro seniory.

27. června 1948 se v Ostravě konalo slučovací shromáždění Komunistické strany Československa a sociální demokracie. V květnu 1948 byl v Ostravě ustaven krajský slučovací výbor, okresní slučovací výbory a 499 místních slučovacích výborů. Likvidace sociální demokracie neproběhla bez problémů. Mnoho členů dalo najevo svou nespokojenost bílými lístky u voleb. Řada sociálních demokratů sice do KSČ přestoupila, ale zaujala pasivní až opoziční postoje. K oficiálnímu sloučení došlo na slavnostním zasedání krajského výboru KSČ ve Vítkovicích 31. července 1948. Ze 45 delegátů za sociální demokracii se jich dostavilo jen 28. Z Ostravského kraje bylo do komunistické strany přijato necelých 37% sociálních demokratů.

PhDr. Antonín Barcuch, Archiv města Ostravy

PODANÉ RUCE – OSOBNÍ ASISTENCE

HLEDÁME OSOBNÍ ASISTENT(K)Y

V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH NA HLAVNÍ PRACOVNÍ POMĚR S MÍSTEM VÝKONU PRÁCE V RÁMCI STATUTÁRNÍHO MĚSTA OSTRAVY.

POŽADAVKY:

/ vzdělání dle zákona o sociálních službách č.108/2006 Sb.
– škola se zdravotním či sociálním zaměřením nebo kurz pro pracovníky v sociálních službách / zdravotní způsobilost k výkonu práce osobního asistenta / psychická odolnost a fyzická zdatnost / časová flexibilita, práce i o víkendech
/ bydliště v Ostravě podmínkou

Nástupní mzda 17.000,- Kč

Životopis zašlete na e-mail:

monika.kriskova@podaneruce.eu

www.podaneruce.eu

tel. 777 011 934
**NÁSTUP MOŽNÝ
IHNEDE**

Století objektivem Ostravanů – projekt, který vás osloví!

Jak žili Ostravané ve 20. století ukáží fotografie, projděte proto své archivy a podílejte se na projektu - **Století objektivem Ostravanů**.

Vážení občané a milovníci Ostravy! Jistě mnozí z Vás máte doma alba plná fotografií, někdy možná i hodně starých. A určitě řada z nich mapuje nejen váš rodinný život, ale také historii našeho města tak, jak se utvářelo v průběhu minulého století. Nechtěli byste se v rámci oslav 100. výročí vzniku samostatného Československa podělit o vaše autentické snímky s ostatními? Pokud ano, vyslechněte výzvu pořadatelů oslav a zúčastněte se zajímavého a užitečného projektu **Století objektivem Ostravanů**.

Nejde o pohlednice či fotografie zachycující domy, stavby nebo architektonické skvosty. Tentokrát jsou hledány živé záběry dokumentující významné události v životě obyvatel města, například z období let 1938, 1948, 1968 či 1989, ale také různé oslavy, svátky, obřady, běžný ruch v ulicích i každodenní život. Cílem je vytvořit ve spolupráci s občany soubor autentických obrazových dokumentů, který by přibližoval široce pojatý rodinný a společenský život v Ostravě v letech 1918 až 1989. Výsledkem projektu bude exteriérová výstava, webová prezentace a reprezentativní obrazová publikace, která bude připomínat příběhy občanů města ve dvacátém století této i další generaci.

Snímky lze osobně doručit do Archivu města Ostravy ve Špálově ulici 19 v Přívoze, do kterékoliv pobočky Knihovny města Ostravy, do Ostravského muzea na Masarykově náměstí, do Klubu Pant v ulici Čs. legií 22 v Moravské Ostravě a na další místa uvedená na stránkách projektu - <http://ostrava100.cz/stoleti-objektivem-ostravanu/>. Po naskenování vám budou fotografie vráceny. V elektronické podobě lze snímky zaslat na email: fotoalbum@ostrava.cz. Vítán je krátký popis zachycené události a alespoň přibližné datum.

Zapojte se do tohoto zajímavého projektu a pomozte nahlédnout, jak se Ostravanům žilo v minulém století, čím se zabývali, jak se bavili a co bylo pro ně důležité!

Sokolové z Moravské Ostravy při příležitosti krajského sletu v Mor. Ostravě 5. a 6. července 1913.

Společenská odpovědnost - ocenění pro Domov Vesna

Rada Moravskoslezského kraje spolu s Radou kvality České republiky vyhlásila ocenění za rok 2017 a poděkovala podnikatelským subjektům a organizacím veřejného sektoru za jejich činnost pro kraj a občany. Hodnoceny byly sociální, environmentální a ekonomické ukazatele.

V kategorii „organizace veřejného sektoru“ Domov Vesna z Orlové- Lutyně získal 1. místo. Cílem ocenění bylo poděkovat podnikům a organizacím za to, že dělají pro kraj a občany více, než jim ukládá legislativa. Zaměřeno bylo na vztah k okolí, sociálním potřebám a podporu sociálně ohrožených skupin a handicapovaných osob.

Za Domov Vesna cenu převzala ředitelka domova Ing. Mgr. Martina Šilhárová, MBA

Začala křížovkářská liga seniorů

Senioři v Moravskoslezském kraji se opět těší nad svou oblíbenou křížovkářskou soutěží o ceny. Křížovkářská liga svým účastníkům po dobu deseti týdnů nabízí k luštění deset křížovek a mnoho cen. Jarní část soutěže určené pro zájemce starší 60 let potrvá do června. Patronem Křížovkářské ligy je náměstek hejtmana kraje pro sociální záležitosti Jiří Navrátil.

„Křížovkářská liga znamená pravidelné trénování paměti a to má hlavně pro duševní zdraví důležitý význam. Především ale chceme, aby se lidé měli na co těšit, abychom jim nabídli zábavu a pohodu. Jsem přesvědčen o tom, že soutěž může pomoci zmírnit jeden z největších problémů starších lidí v současnosti - pocit osamění. O předcházející kola byl velký zájem, zejména mezi obyvateli domů s pečovatelskou službou či domovů pro seniory. Na každý čtvrtek se všichni velmi těšili. Cenné je, že díky soutěži může luštit křížovky i několik desítek lidí upoutaných na lůžko,“ uvedl **náměstek hejtmana Jiří Navrátil**. Považuje za velmi důležité, aby lidé v důchodovém věku byli aktivní a nezůstali bez společenské interakce. „Křížovkářská liga jim v tom rozhodně pomůže,“ míní náměstek hejtmana.

Soutěž chce seniory především pobavit a nabídnout jim pravidelnou a dlouhodobou volnočasovou aktivitu. I proto nejsou křížovky složité. Na úspěšné luštilce čeká odměna - dárkové balíčky s čajem, sušenkami, oplatky a další. Podmínkou je, odevzdat v termínu formulář se všemi tajenkami. Do pravidelného luštění se zapojují zájemci z klubů seniorů a domovů pro seniory napříč celým Moravskoslezským krajem. „Novinkou této části Ligy je jednodenní soutěž křížovkářských týmů mezi městy Bohumín a Havířov. Věřím, že se lidé budou dobře bavit, už teď se senioři obou měst hecují, kdo bude lepší,“ upřesňuje **Ivan Sekanina, předseda Spolku Počteníčko**, který akci připravuje. Organizátoři očekávají, že se do pravidelného luštění zapojí v našem regionu na 400 seniorů.

Zámek Bílovec

Na zámku v Bílovci tvořil některá svá díla Karel May, autor dobrodružných knih, v nichž vystupuje věhlasný apačský náčelník Vinnetou společně se svým pokrevním bratrem Old Shatterhandem. Tato informace vyplývá z deníků bývalých majitelů zámku.

„Ozval se nám hrabě Peter Sedlnitzky - Odrowas z Choltic, vnuk posledního šlechtického majitele zámku, který při pročítání deníků svého strýce a dědečka našel zprávy o tom, že v zámecké knihovně byly uloženy rukopisy některých děl Karla Maye. Ten byl dobrým přítelem jeho dědečka, jenž slavného spisovatele nechal několikrát na bíloveckém zámku tvořit,“ sděluje překvapivou informaci Eduard Valeš, kastelán zámku v Bílovci. „Bohužel celou zámeckou knihovnu spolkl v roce 1945 požár, a tak zatím musíme vycházet pouze ze zmíněných poznámek v denících. Možná se ale časem najde i nějaká fotografie. Právě nedávno jsme v Brně našli v jednom albu fotografie majitele bíloveckého zámku barona Moritze Sedlnitzkého a jeho syna Zdenka Sedlnitzkého v krásné hulánské uniformě i snímek Zdenkovy budoucí manželky Idy ještě jako sedmnáctileté komtesy,“ dodává Eduard Valeš.

Tyto informace a materiály určitě zaujmou i návštěvníky, kteří do zámku zavítají. „Doplňujeme zámecké interiéry o další kusy historického nábytku a nové autentické fotografie a také o portréty majitelů zámku. Každoročně volíme jiné téma prohlídek, tím letošním je putování majitelů bíloveckého zámku po Transylvánii, Valašsku a Banátu. Bílovečtí šlechtici v Rumunsku, tehdejších Uhrách, sloužili jako příslušníci císařsko-královské armády nebo jako vládní zmocněnci. Slavnostní otevření zámecké sezony doprovázela také vernisáž výstavy fotografií skvělých fotografií a cestovatelů Milana Warzochy a Rostislava Kolka a přednáška o historických místech Transylvánie. Večer pak zámek patřil upírům a upířským prohlídkám,“ zve k návštěvě Eduard Valeš.

Vydání časopisu podporují:

Šachy jsou i zdrojem překvapení

Ostravský koník je mezinárodní šachový festival s pětadvacetiletou tradicí a zároveň je každoročně největší šachovou událostí na území Moravskoslezského kraje. Má renomé jednoho z nejsilnějších českých turnajů.

Do prostor ostravského Domu kultury letos přijeli šachisté z různých koutů naší republiky i ze zahraničí, aby od 28. dubna do 6. května změřili síly se svými soupeři. Stejně jako v loňském roce byla součástí turnaje akce Rapid tour Ostravský koník - série sedmi turnajů v městech a obcích Moravskoslezského kraje.

Simultánní turné po městech a obcích našeho kraje se pro mnohé šachové fanoušky stalo oblíbeným předkrmem ostravského festivalu. Letos sehrál partie proti regionálním šachistům i zájemcům z řad veřejnosti ostravský mezinárodní mistr Lukáš Klíma. V hlavních festivalových turnajích (včetně prestižního otevřeného Mistrovství České republiky) se pak představily tři stovky šachových profesionálů i amatérů.

Vítězem se stal celkem překvapivě Svatopluk Svoboda, jenž byl až 18. nasazeným hráčem turnaje a potvrdil tak pravidlo, že když na Mistrovství České republiky nehraje David Navara, vítězství nemá jisté nikdo.

Silný příběh s šachy

Tradičním doplňkem šachového festivalu byly rovněž turnaje v holandských šachách, v bleskovém šachu i turnaj v rapid šachu pro děti - celkem pak bylo na festivalových akcích patnáct set účastníků. Jedním z nich byl i Drahomír Tyleček, senior z Ostravy, jenž se šachům věnuje od svých sedmi let. Říká, že šachy jsou postaveny na schopnostech, hře a boji. „Jsou výborným učitelem moudrosti i statečnosti. Ve hře je třeba snášet prohry a dokázat znovu „povstat“. Vedle toho je taky dobře zažít pocit vítězství, to každého naučí mít respekt k životu,“ doplňuje.

A může svá slova doložit nějakým příkladem ze života? „Mohu a silným. Muže ve věku 60let postihla mozková příhoda a byl naprosto neschopen se o sebe postarat. Nenajedl se, nechodil a nemluvil. Lékaři mu zachránili život a v reh. ústavu pak dokázal naznačit jedinou touhu: hrát šachy. Hra v něm probudila k životu téměř mrtvé části mozku, ty probudily k životu jiné části těla... a stala se neuvěřitelná věc. Po 6 letech dosáhl téměř plné funkčnosti všeho, porazil mne v šachu, našel si přítelkyni a těší se životu dodnes v pozeňnaném věku 80let,“ uzavírá Drahomír Tyleček. (di)

Mozková posilovna

“Trénink je všechno! I kvěťák není nic jiného než dobře vycepané zeli.”

Mark Twain

Chvályhodnou akci pro seniory organizují v třinecké knihovně. Mozková posilovna = zábavné lekce trénování paměti a mozkového joggingu.

Proč chodit do mozkové posilovny?

Naučíte se paměťové techniky tzv. mnemotechniky, které jsou velmi dobře pochopitelné a fungují u každého bez rozdílu věku. Protáhnete si svůj mozek pomocí zábavných cvičení, která jsou zaměřená na koncentraci, dlouhodobou či krátkodobou paměť, slovní zásobu, fantazii a propojení obou mozkových hemisfér. Zahrajete si hry zaměřené na trénování paměti a posílení fantazie. Zjistíte, jak moc si dokážete zapamatovat a jak jednoduché to je.

Zajděte si jednou měsíčně protáhnout svůj mozek. Setkávají se každý 1. čtvrtek v měsíci od 16.00 do 17.30 hod. Lekce Mozkové posilovny jsou určeny všem bez rozdílu věku, probíhají v uvolněné atmosféře, každý pracuje svým tempem, nikoho nehodnotí a nedávají domácí úkoly. Vstup je zdarma a nemusíte se hlásit předem.

Mozkovou posilovnu vede certifikovaná lektorka trénování paměti.

Vydání časopisu podporují:

Město Orlová

OSTRAVA!!!
PORUBA

Poděkování radnici

Poděkování radnici Městského obvodu Mariánské Hory a Hulváky za krásný výlet:

Vedení radnice městského obvodu opět připravilo oblíbené výlety pro seniory. Tentokrát jsme se vydali na plavbu výletní lodí po Baťově kanálu a řece Moravě. Vyjeli jsme autobusem od radnice do Spytihněvi, kde již na nás čekala loď Morava, se kterou jsme pluli po "Baťově kanálu" až do přístaviště Staré Město u Uherského Hradiště.

Počasí nám přálo a během plavby, která trvala téměř dvě hodiny a byla dlouhá 16 km se nám otevíraly nádherné výhledy a my se kochali krásnou krajinou a vyslechli jsme si celou historii o tomto "Baťově kanálu".

Hned po vystoupení z lodi jsme se posilnili v restauraci Přístav, abychom měli dostatek sil na komentovanou prohlídku nejznámější baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě a Velehradského kláštera.

Výlet se opět vydařil a moc se nám líbil. Děkujeme tímto místostarostce Janě Pagáčové, která nás celou cestu provázela a zejména děkujeme starostce Ing. Lianě Janáčkové a vedení radnice za to, že se velmi dobře stará o seniory a zpřijemňuje nám náš seniorský život. VELKÝ DÍK!

Věra Šebestíková

Ferdiš Duša - malíř zadních hor

opomíjený a zapomínaný. V letošním roce si připomínáme 130 let od narození Ferdiše Duši a 60 let od jeho smrti.

Ferdiš Duša tvořil mistrovské dřevoryty. Zobrazoval motivy valašských Beskyd, Ostravy i Slovenska. Zabýval se také knižní ilustrací. Jeho dřevoryty jsou vpravdě mistrovské, stejně tak jako kresba uhlím, tužkovou kresba nebo podmalba na sklo. Mistrovsky maloval keramiku. Také olejomalbu na plátno. Jeho pražské motivy, stejně jako slovenské, ale i motivy z Beskyd jsou výjimečné uchopením námětu, jeho určitým zjednodušením i kresebným a barevným řešením.

Přitom se mu v uměleckém oboru nedostalo žádného formálního vzdělání. V Německu studoval techniku výroby keramiky a začínal jako malíř porcelánu. „Proletářský umělec z Frýdlantu nad Ostravicí, se vypracoval bez cizí pomoci, bez školské přípravy jen vlastní prací na úroveň tehdejších umělců v Pobeskydí,“ uvádí Vilém Vlk v článku Korespondence Duša - Bezruč.

**Rodný dům Ferdiše Duši
ve Frýdlantu n.O.**

Od roku 1924 se věnoval pouze grafice a malířství. Ferdiš Duša byl spoluzakladatelem uměleckého sdružení Koliba ve Frenštátě. Knižně vydal v roce 1938 studii o lidovém dřevorytu.

Hodně cestoval, zvláště jako voják první světové války, nikdy však bez náčiní ke kreslení a malbě. S malou nadsázkou ho lze označit jako tuláka s neklidem v srdci i duši. Za první světové války prošel ruskou frontou, Srbsko, Itálii, Polsko, Ukrajinu, Rusko, Rumunsko, Karpaty. Při svých malířských cestách navštívil také Itálii, Německo, Slovensko, Švýcarsko a Ukrajinu.

Jeho velkým námětem se stalo Slovensko, které mu bylo blízké a které si zamiloval. „Slovensko bylo pro Dušu zaslíbenou zemí, v níž bylo možno snít o lidském štěstí a šťastném a svobodném životě,“ uvádí Karel Bogar v knize Muž s beraní hlavou (Vydalo v roce 2008 město Frýdlant nad Ostravicí ve vydavatelství Montanex, a. s.). „Také však Ostravsko, zejména zde se projevilo jeho sociální citění... jeho pohled na toto téma byl osudový. Byl to výkřik, podobně jako jej známe z díla Bezručova... spojující bídu i heroičnost dělného života.“

I proto měl Ferdiš Duša neobyčejný vztah právě k Petru Bezručovi. „I když není známo, zda se někdy osobně setkali, přesto jejich vzájemná korespondence dokládá vřelý a přátelský vztah,“ uvádí Vilém Vlk ve zmíněném článku. „V září roku 1928 požádal Ferdiš Duša svým dopisem Petra Bezruče, zda by mohl ilustrovat jeho sbírku Slezské písně, kterou připravovalo k vydání nakladatelství Družstevní práce. Protože Bezruč byl smluvně vázán k vydání své jedinečné sbírky nakladateli J. V. Pokornému v Brně, v několika dopisech vysvětloval umělci a grafiku Ferdiši Dušovi, že to není možné, ačkoliv by rád, kdyby právě on jeho básně ilustroval. K tomu záměru však nedošlo.“ Přesto Ferdiš Duša po druhé světové válce vyzdobil několik vydání Slezských písní svými ilustracemi a v roce 1946 takto zdobil 10. a 11. vydání Bezručovy sbírky i Dušovy linoryty. Zajímavostí z jejich vzájemné korespondence je snaha Ferdiše Duši se s Bezručem osobně seznámit. Svěřuje se mu ve svých dopisech, že při svých toulkách po Beskydech a výplazech na Lysou horu se nejednou zastavil u jeho letního srubu, ale nedovolil si Bezručovi navštívit, aby nerušil jeho klid. Dokonce se v jednom dopise odvážil i dotázat, zda by mu Bezruč srub neprodal, když není po celý rok obýván. Tuto nabídku Petr Bezruč odmítl a odpověděl, že v důsledku válečných událostí pobývá přes zimu v Kostelci na Hané a přes léto v Ostravici.“

Ferdiš Duša byl členem Obce umělecké tvorby na Moravě Koliba (1919) a skupiny výtvarných umělců v Brně (1922-1926). Roku 1927 se přestěhoval do Prahy, kde se stal členem výtvarného spolku Hollar a s ním také několikrát vystavoval. K pražskému pobytu Ferdiše Duši zaznamenal básník Jaroslav Seifert: „Do vinárny u Paukertů chodíval i malíř Ferdiš Duša. Byl z Beskyd a měl na své tváři něco pěkného z těch krásných hor. Všichni jsme ho měli rádi. Nebyl veliký ani moderní malíř. O malířství jsme s ním však nikdy nemluvíli. Maloval své krajiny smutným štětcem, ale raději ryl dřevoryt, v tom se vyznal dobře. Vzpomínám si, že Petr Bezruč byl s jeho dřevoryty k Slezským písním spokojen. Říkal o nich, že jsou pravé.“

Po r. 1955 se Ferdiš Duša vrátil do rodného Frýdlantu nad Ostravicí, kde si v domku po rodičích zřídil ateliér a kde měl také keramickou dílnu. S elánem se pustil do práce. Kromě dřevorytů prokázal svou malířskou zralost také v olejomalbě. Ve své tvorbě se věnoval hlavně krajině Beskyd a Slovenska. Na Slovensko se často vracel a z těchto pobytů vytěžil cyklus Bílé Slovensko. Pastely maloval beskydskou krajinu a také Ostravsko. Roku 1958 mu k sedmdesátinám udělilo město Frýdlant n. O. čestné občanství.

Ferdiš Duša zemřel 1. prosince 1958 ve Frýdlantu nad Ostravicí. Když byl ve čtvrté 4. prosince 1958 pochován na místním hřbitově, řekl nad jeho hrobem umělecký historik Petr Holý mimo jiné: „Z těch rydel, které nyní opuštěné leží na stole, vzniklo dílo, které se stalo nesmrtelnou silou v rukou člověka, hymnou jeho života, jeho boje.“ A spisovatel Vojtěch Martínek v básni Ferdiš Duša mimo jiné napsal: „Je práce hotova? Ne - od velkého díla odešel pracovník, tak čestný, pracovitý.“

Pamětní deska na rodném domě

OSOBNOSTI

VÍTE, ŽE

V roce 1959 byl v umělcově rodném domku č. p. 359 na ulici Hukvaldská ve Frýdlantu nad Ostravicí otevřen Památník Ferdiše Duši. V roce 2006 byl zrušen a v roce 2008 byla otevřena stálá expozice Ferdiše Duši v Kulturním domě v centru města Frýdlantu nad Ostravicí.

Životaběh Ferdiše Duši byl zářmován historickými aspekty hornaté krajiny pod Lysou horou i města Frýdlantu nad Ostravicí, válečnými zážitky vojáka první světové války, vztahem ke Slovensku, Ostravsku, ale také pražským pobytem a posléze jeho návratem zpět do rodného města za ten čas téměř k nepoznání proměněnému, kde sedmdesátiletý Ferdiš Duša posléze umírá. Domovem Ferdiše Duši byl malebný, zároveň ale drsný kraj kolem Lysé hory, kraj básníka Petra Bezruče.

Ferdiš Duša: Slovenská vesnice

Ferdiš Duša je nejvíce ceněn pro své grafiky a ilustrace, věnované Ostravsku a Slovensku. Největší soubor jeho grafických listů, kreseb, olejomalb a maleb na skle vlastní Galerie výtvarných umění v Ostravě.

Tvořil technikou dřevorytu, leptu, měkkého krytu (vernismou), litografie. První soubor dřevorytů Dík poutníka (1916-17) byl inspirován Karpaty. Další cykly dřevorytů se sociální tematikou: Slovenské obrázky (1920), Chudí a ponížení (1920), Těšínsko (1920), Smutná země (1921), Peklo práce (1922), Život člověka (1923). Následovaly Hříčky (1928), Ban Strachinič (1931), Dolu Váhom (1933). Během pobytu v Praze vydal dřevoryty Pražské mosty a Vltava (1932).

Tvořil také plakáty a novoročenky. Ilustroval mj. díla Petra Bezruče a Vojtěcha Martínka. Časté jsou u něj sociální náměty, u kterých čerpal inspiraci z 20. a 30. let 20. století. Kromě toho rád fotografoval a psal básně.

Domovem Ferdiše Duši byl malebný, ale drsný kraj kolem Lysé hory, kraj básníka Petra Bezruče.

Text, foto a reprofoto: Richard Sobotka

Koordinační centrum seniorů Ostrava

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů, přidejte se k nám. Schůzky KCSO, z.s. se konají jedenkrát měsíčně v 9 hod. v klubovně seniorů na adrese: Na Jízdárně 18 (za Krajským úřadem), Moravská Ostrava.

Schůzky v roce 2018:

26. 9. ; 31. 10. ; 28. 11.

Kontakt: Ing. Jaroslav Feix,
předseda KCS Ostrava

Telefon: 606 411 643

Vyzýváme další ostravské seniorské kluby a org. k zapojení do seniorského hnutí. Přidejte se k nám a pojďte spolu s námi spoluvytvářet město přátelské seniorům.

Rada seniorů města Ostravy na svých pravidelných setkáních s představiteli města řeší různé problémy, které na stůl předkládají senioři. A právě okruh problémů a návrhy na jejich řešení se projednávají na schůzkách KCSO, z.s. Jedním z posledních námětů bylo, aby se zvýšila ostraha na hřbitovech a senioři by se tam tak mohli cítit bezpečněji. I když se strážníci městské policie problematice bezpečnosti na hřbitovech věnují v rámci hlídkové činnosti po celý rok, vyhovělo vedení MP Ostrava a na vybraných (nejfrekventovanějších) hřbitovech dohled zvýšili a to během středních dnů v době od 10 do 14 hod. Za zvýšení pocitu bezpečí senioři děkují!

Na výlet za památkami

Společnost senior, z.s. a KCSO, z.s. zorganizovali jeden z dalších zájezdů pro seniory. Tentokrát to bylo pozvání na výlet do Olomouce. Zájezd byl právě v době konání výstavy Flora Olomouc a tak program byl o to pestřejší. Senioři si mohli prohlédnout výstavu, projít se Smetanovými sadami, nebo si prohlédnout nedaleké historické centrum města s památkami.

Jak nám sdělili účastníci zájezdu byli s výletem moc spokojeni a již se těší na další, např. do Kroměříže, na Hostýn či prohlídku elektrárny Dlouhé stráně.

(hol)

Čtvrtletník aktualit a zajímavostí nejen ze života seniorů.

Vydává Společnost senior, z. s.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová

Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie

Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva

Mudrová.

Neprodejné. Registrační značka MK ČR E 14221

Adresa redakce: Společnost senior, z.s. Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava IČ 265 95 982

Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Dvoustránka Krajské rady seniorů

PESTRÁ NABÍDKA AKCÍ KRS MSK

Vážené seniorky a vážení senioři našeho kraje, Krajská rada seniorů MSK vám připravila na podzim roku 2018 nabídku zajímavých akcí:

Krajské sportovní hry

Dne 12. září 2018 uskutečníme ve městě Bílovec Krajské sportovní hry s mezinárodní účastí. Hlavním partnerem této akce je Moravskoslezský kraj a významným partnerem město Bílovec. Propozice a organizační zabezpečení včetně přihlášky k těmto hrám budou zveřejněny na našich webových stránkách **www.ms-seniors.cz** a elektronicky budou zaslány obcím kraje a seniorským organizacím, na které máme spojení. Hry proběhnou za příznivého počasí ve sportovních areálech ZŠ, v případě nepříznivého počasí je připravena "mokrý varianta" v krytých halách města Bílovec. Určitě rádi uvidíme seniorské sportovce našeho kraje a podle propozic zjistíte, že nic složitějšího účastníky sportovních her nečeká. Na základě přihlášených účastníků budeme z hlavních směrů provádět svoz autobusy do místa konání her. Zahájení, ukončení her a ocenění sportovců bude provedeno podle propozic ke sportovním hrám. Vítězové jednotlivých kategorií mohou být vybráni k reprezentaci seniorů MSK na republikových a mezinárodních sportovních hrách v roce 2019.

Ilustrační snímek z minulých sportovních her

Oslavy Mezinárodního dne seniorů

Dne 2. října 2018 budou Krajskou radou seniorů MSK organizovány oslavy Mezinárodního dne seniorů v Ostravě. Hlavním partnerem je Moravskoslezský kraj. Dopoledne bude proveden svoz přihlášených zájemců autobusy spojený s prohlídkou zajímavých historických a technických míst Ostravy. Po obědě bude ve 13.30 hod. zahájen kulturní program v Kulturním domě města Ostravy s vyhlášením výsledků kampaní KRS MSK "Nejlepší seniorská a proseniorská organizace" a "Město, obec a mikroregion seniorům nejvítivější". Organizační pokyny budou vydány po provedeném součtu přihlášených účastníků, vybrání tras autobusů a určení času svozu k provedení jednotlivých prohlídek. Vše bude zveřejněno opět na našich webových stránkách **www.ms-seniors.cz** a bude zasláno elektronickou poštou obcím a organizacím. Předpoklad ukončení oslav je v 16.30 hodin.

Soutěž ke 100. výročí založení samostatného Československa

Dne 26. října 2018 KRS MSK organizuje společně se Senior klubem Velká Polom v Kulturním domě Velká Polom ke 100. výročí založení samostatného Československa vědomostní soutěž tříčlenných družstev seniorů spojenou i se zručnostními dovednostmi.

Partnerem KRS MSK je obec Velká Polom. Bude vyhlášeno 10 tematických okruhů, které zveřejníme v organizačním zabezpečení a které bude rozesláno elektronickou poštou cestou obecních úřadů případně přímo organizacím, které projeví zájem o účast. Rovněž naše webové stránky budou o soutěži informovat. Myslím si, že ve Velké Polomi strávíme příjemné odpoledne se zábavou, které zároveň obohatí naše vědomosti o historii a současnosti naší krásné země. Dopravu je nutné řešit samostatně prostředky veřejné dopravy.

Všechny uvedené akce byly již zveřejněny na našich webových stránkách **www.ms-seniors.cz**. Je nutné a doporučuji naše webové stránky sledovat, protože tam zveřejňujeme i jiné nabídky a produkty vhodné pro seniorskou činnost organizací a klubů seniorů našeho kraje. Rovněž na nich posléze budou zveřejněny i propozice a organizační zabezpečení uvedených akcí! Přihlášky na uvedené akce zasílejte na e-mailovou adresu **aktivity-krs@ms-seniors.cz**

Děkuji všem čtenářům za chvilku pozornosti a rád vás na uvedených akcích uvidím a přivítám.

Ing. Pavel Gluc, předseda KRS MSK

Z kulturního programu oslav Dne seniorů v roce 2017

Možnosti e-mailového spojení s Krajskou radou seniorů Moravskoslezského kraje:

web.krs@ms-seniors.cz

pro zveřejňování příspěvků o činnosti (krátká zpráva + foto) na webové stránce KRS MSK, ve čtvrtletníku SeniorTip, v časopise Doba seniorů

aktivity-krs@ms-seniors.cz

přihlášky na vyhlášené akce KRS MSK

krajska.rada@ms-seniors.cz

řešení problémů života seniorů a v seniorské činnosti

Moravskoslezského kraje

Představujeme aktivity na úrovni okresů

JUDr. Ivan Štefek - člen Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje (KRS MSK) byl pověřen koordinací práce seniorského hnutí v oblasti bývalého okresu Nový Jičín a sděluje:

K problematice seniorského hnutí jsem se dostal vlastně tím, že jsem se stal seniorem sám a stále více jsem si uvědomoval jisté problémové znaky, které život seniorů charakterizují. Předně výrazná změna životní úrovně po ukončení pracovního zapojení, s tím související skromná penze (Česká republika je z hlediska kupní síly důchodů na 15. místě z 24 hodnocených evropských zemí). Jako dlouhodobý zastupitel obvodu Moravské Ostravy a Přívozu jsem měl možnost nepřetržitě sledovat a podílet se na řešení problematiky spojené s životem seniorů zejména v oblasti bezpečnosti, zdravotnictví, bydlení, sociální péče a terénních služeb na území Statutárního města Ostravy. K tomu se z mého profesního zaměření výrazně připojuje i problematika právních jistot a vymahatelnosti práva.

Na prohloubení informací o potřebách plnohodnotného života seniorů měla zásadní vliv přijatá východiska 3. sjezdu Rady seniorů ČR v květnu 2017, jehož jsem byl účastníkem, zvláště zvýšení seniorské participace a spoluúčasti prostřednictvím navrhovaného zákona o seniorech, jímž by byla zakotvena povinnost krajů a obcí zřídit výbor pro seniory a rodiny a pochopitelně docílit přiměřené zastoupení osob starších 65 let v orgánech parlamentu a v zastupitelských sborech územní samosprávy. Každoročně u příležitosti Mezinárodního dne seniorů by vláda ČR měla uspořádat společné zasedání s Radou seniorů ČR za účelem posouzení sociálního postavení a kvality života seniorů v České republice a přijmout případná opatření k nápravě a zlepšení zjištěného stavu. Musím říci, že jsem na počátku naplnění úkolu, jímž mne pověřila KRS MSK.

Osobně jsem se seznámil při jednáních u starostů se stavem ve městě Nový Jičín, Frenštát p/R, Bílovec a Odry. Prakticky všude jsme nabízeli úzkou spolupráci s Radou seniorů ČR prostřednictvím zřízení městské nebo obecní rady seniorů jakožto poradního orgánu pro místní samosprávu, navrhující orgánům města nebo obce legislativní a koncepční opatření ve prospěch seniorů, případně vyjadřující stanoviska a předkládající návrhy např. ke koncepci seniorského bydlení, k dostupnosti sociálních a

zdravotních služeb daného teritoria, dotační politice samosprávy ve vztahu k seniorské populaci, ke slevám v městské dopravě, kultuře, rekreačnímu sportu atd. Prakticky ve všech navštívených místech jsme se setkali s ochotou pomoci při zřizování tohoto seniorského orgánu, nicméně rozhodující je a bude samotný zájem seniorů a jejich fungujících organizací sdružovat se ve společných platformách, jakými nepochybně obecní rady seniorů jsou, a vytvářet tlak na samosprávné orgány obcí postupně zajišťující prosazení do jejich činností řešení zásadních otázek zlepšování života seniorů v dané lokalitě.

S velkým potěšením mohu konstatovat, že zatím ve městě Frenštát p/R se podařilo toto úsilí korunovat úspěchem, neboť se zde spojily síly městské samosprávy s několika organizacemi sdružujícími tamní seniory. Důvodně předpokládám, že podobného úspěch dosáhneme v Bílovci a i v jiných místech, pokud se nám podaří oslovit aktivní seniory, kteří se nechtějí omezit jen na své bydlení a případně zahrádku, ale kteří nalézají smysl naplnění etapy svého seniorského života v potřebě být mezi lidmi, pomáhat potřebným a veřejně pracovat.

Na rozdíl od minulého čísla SeniorTipu představující konsolidovanou situaci v oblasti Frýdek - Místek, kde senioři působí organizovaně v mnoha klubech a organizacích, o kterých se ví a které se navzájem kontaktují, je problematika seniorského působení v okrese Nového Jičína značně živá, nicméně informace o jednotlivých klubech, jejich činnosti a potřebách nejsou zatím celistvě podchyceny natolik, abychom mohli hovořit o zmapovaném prostředí a o poměrně bohaté činnosti. Předpokládám, že se i díky tomuto článku mohu obrátit na všechny aktivní seniorské kluby a organizace v okrese Nový Jičín, které zajímá, jak v jiné obci žijí senioři, čím se baví, jakou aktivitu tam vyvíjejí, aby sedli k počítači a využili internetového spojení s mou adresou příjemce: azdeko@seznam.cz.

Budu velmi rád, když se mi podaří s některými setkat a vyslechnout vaše zkušenosti a nápady a zase na oplátku bych vám rád sdělil, s čím přichází Krajská rada seniorů MSK, co chystá včetně pozvání na společné akce. Pravděpodobně jednou z největších událostí v tomto roce budou Krajské sportovní hry seniorů Moravskoslezského kraje s mezinárodní účastí, které se uskuteční ve městě Bílovci dne 12. září 2018. O předmětné akci jako i o jiných lze nalézt bližší informace na webových stránkách KRS MSK.

Představení Ivana Štefka zprostředkoval Karel Moškoř

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol - např.

na téma „Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?“ Do soutěže bylo zasláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přiblížíme.

Jak vnímám svého dědečka

Můj děda bydlí s babičkou v Polance. Je mu 72 let, ale vůbec na svůj věk nevypadá. Jmenuje se Antonín, ale všichni mu říkají Tonda. Je to otec mého tatky.

Děda je velmi pracovitý. Není dne, kdy by něco nedělal na zahradě nebo doma. Na rozdíl ode mne, neboť já si ráda polenoším, nebo si raději někam vyrazím. Děda také chová hodně zvířat: psa Astu a kočky, holuby, slepice, králíky a prasata. O tolik zvířat bych se já nikdy nechtěla starat.

Každé ráno vstává v šest hodin. Mě by takhle brzy ráno nikdo z postele nevytáhl. Na snídani si usmaží vaječninu, uvaří si bílé kafe a začne luštit křížovky. Na křížovky je odborník a vyluští úplně každou. V sedm hodin jde poklidit svá zvířata. V půl desáté už běží vařit oběd a doufá, že to stihne. U nás totiž vaří děda, on je hotový šéfkuchař. Obědvají s babičkou v jedenáct hodin.

Po obědě musí ještě nakrmit prasata. To by se mi tedy po obědě určitě dělat nechtělo. Pak jde na několika kilometrovou procházku. Tu bych určitě vynechala. Ve tři hodiny má svou pravidelnou svačinku a černé kafe, při kterém si pustí nějaký vzdělávací dokument. Po svačině už zase pracuje na zahradě. Večer se většinou dívá na televizi. To jediné z celého dne máme společné. To co stihne děda za den, já nestihnu za celý týden.

Dědův den je nabitý k zbláznění, ale vždy si udělá čas na nás vnoučata. Má nás devět. Pokaždé mě vyslechne a poradí mi. Musím říct, že děda má zájem se stále učit nové věci. A tady můžu pomoci i já. Naučila jsem ho zacházet s mobilem a hledat zajímavosti na internetu. Dědečka mám moc ráda a on mě. Alespoň mi to říká.

Dorota Peterková
ZŠ Heleny Salichové, Polanka nad Odrou

Jak vnímám svou babičku

Když se zamýšlím nad tím, jaká je moje babička, uvědomím si, že je mezi námi velký generační rozdíl.

Babička vyrůstala v době, kdy nebyla výpočetní technika. Rodičům se často vykalo a děti stály při debatách dospělých stranou. V dnešní době mají děti jiné možnosti a také se jinak chovají. Pro staré lidi je často složité se s touto dobou ztotožnit. To byl případ i mé babičky.

Nejdříve jsem si myslel, že moje babička bude patřit mezi takové důchodkyně, které sedí odpoledne u své kávy a hovoří o tom, jaké to bylo, když byly mladé a svět nebyl tak zkažený. Také jsem si myslel, že babička nikdy nezmění svůj názor na počítače. Myslel jsem si, že zůstane uzavřená ve svém světě. Nečekal jsem, že ji změní jeden vánoční dárek.

Tehdy, když rodiče dávali babičce počítač, jsem nedoufal, že se něco změní. Představoval jsem si, že ho nechá ležet v koutě. Jenomže babička hodila minulost za hlavu a pokusila se překonat generační rozdíl. Musela připustit, že i přes dlouhá léta a nasbírané zkušenosti jí generace o desítky let mladší může dát nové poznatky a naučit ji novým věcem. Musela připustit, že i naše generace má svou moudrost. A tak jsem svou babičku začal učit pracovat s počítačem.

Ani po roce ji práce s počítačem neomrzela. Myslím si, že se díky tomu zbavila starých zvyků a pomalu splynula s dnešní dobou. Někdy mám pocit, že jsem ani netušil, co v babičce je. A jsem za sebe i za ní rád, že spolu nacházíme, my tak rozdílné generace, společnou řeč.

David Cyprián
ZŠ Heleny Salichové, Polanka nad Odrou

Svou babičku mám moc rád. Zažil jsem s ní mnoho pěkného a rád na to vzpomínám. Když jsem s mamkou bydlel v Hranicích, byl jsem u babičky dost často, protože jsem to měl k ní domů kousek. Proto jsem si k ní vytvořil silnou citovou vazbu. I teď, když bydlím v Polance, se snažím za babičkou často jezdit.

Na své babičce mám rád také to, jak mě vítá, když přijedu a jak je ráda, že u ní jsem. Další vlastnost, kterou na ní obdivuji, je její energie. Je velice spolehlivá, pracovitá a přátelská. Teď má však mnoho starostí, protože její tatínek je nemocný. Vidím na ní, jak moc je unavená, ale nepřizná mi to, protože je tvrdohlavá.

Právě tvrdohlavost je věc, kterou bych na ní rád změnil. Ještě bych chtěl, aby se začala o sebe více starat, protože se stará o jiné, ale na sebe nedbá.

Jak už jsem napsal, bývali jsme spolu často a hodně jsme toho spolu zažili. Učila se se mnou, chodili jsme spolu bruslit, jezdili jsme na kole, hráli fotbal. Zkrátka dělali jsme věci, které jinak dělají synové s tátou. Já jsem toho svého po rozvodu vídal málo. Babička mi ho nahradila. Svou babičku bych za žádnou jinou nevyměnil.

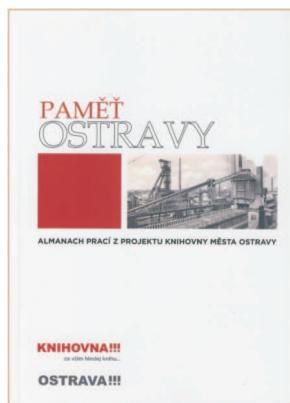
Radek Diviš
ZŠ Heleny Salichové, Polanka nad Odrou

VÁŠ PŘÍBĚH

Pamětníci, vzpomínejte!

Vzpomínky, které si nosíme v hlavě mají jednu nevýhodu, dokud je nenapišeme na papír nebo nevyprávíme, nemůže do nich nikdo nahlédnout. Je velká škoda odcházet-li do nekonečna s námi, aniž by zkušenosti, poučení i radost byly odevzdány jiným. Tentokrát nahlédněte do příběhů z publikace projektu **Knihovny města Ostravy** nazvaného **Paměť Ostravy**.

* * *

Válečné události, okupace Československa nacistickým Německem, holocaust a osvobozovací boje bezprostředně ovlivnily i životy všech občanů Michálkovic.

Jak vyplývá z velmi cenných dokladů a dokumentů zpracovaných michálkovickým historikem Vladislavem Macečkem, ve víru válečných událostí na bojištích, na popravištích, ve věznicích a koncentračních táborech, v plynových komorách, při bombardování a při přechodu fronty zahynulo na dvě stě michálkovických občanů. V kronice sepsané michálkovickým farářem Václavem Peterem, archivních dokumentech i vzpomínkách michálkovických spoluobčanů se nachází řada informací, které v souvislosti s nadcházejícím výročím stojí za to připomenout.

Osobní vzpomínky

Narodil jsem se v letech druhé světové války a mé rané dětství bylo poznamenáno válečnými událostmi tak, že se některé okamžiky kupodivu nesmazatelně zapsaly do mé paměti.

Docela živě si vzpomínám, jak sklep našeho rodinného domku na Radvanické ulici sloužil jako veřejný protiletectký kryt pro sousedy z blízkého okolí. Suterén domu totiž tvoří betonové zdi a jeho strop betonové desky armované železem. Z tohoto důvodu byl obecní správou náš sklep vybrán jako tzv. Luftschutzraum, neboli sklepní protiletectký kryt. Proti případnému závalu při bombardování byl strop sklepa podepřen, podobně jako v dole, dřevěnými stojkami. Místnosti byly vybaveny palandami a základními prostředky pro přežití. Vchod do tohoto krytu byl na fasádě domku označen velkou bílou šipkou. V době náletů amerických bombardovacích svazů letadel, startujících z letišť v severní Itálii, moji rodiče i lidé z okolí s napětím sledovali z rozhlasového přijímače hlášení o jejich směru pohybu a předpokládaném cíli útoku. K orientaci jim sloužila speciální náletová mapa s číselným označením segmentů polohy, kde se momentálně letadla nacházejí. V případě akutního nebezpečí jsme se všichni byli nuceni do protiletectkého krytu přemístit. Podobná situace nastala také na konci dubna a počátku května 1945, kdy se Michálkovicemi přesunovaly ustupující jednotky wehrmachtu a osvobozené Rudé armády a tato operace se neobešla bez dělostřelecké a kulometné střelby.

Zásobování potravinami, zejména masem, byla v době války velmi svízelná. Všechny potraviny i další zboží nezbytné denní spotřeby byly omezeny tzv. na přiděl - na přidělové lístky. Proto když ustupující němečtí vojáci byli nuceni poblíž našeho domu zastřelit zraněného tažného

koně, všichni lidé z okolí, včetně mého dědečka, se podíleli na jeho rozčtvrcení a vítězoslavně si odnesli domů kusy čerstvého masa.

Při ústupu, dá se říci útoku, vojsk wehrmachtu před postupující Rudou armádou z centra Michálkovic směrem na Radvanice a Petřvald, docházelo k tomu, že mnozí němečtí vojáci ve snaze dezertovat se ukrývali v okolních lesích, zahradách i opuštěných budovách. Rudoarmějci proto procházeli Michálkovicemi a prohlíželi některá stavení. Také v našem rodinném domku, stojícím v té době docela osamoceně, se zastavil ruský důstojník. Přijel na koni, kterého uvázal u plotu, s dotazem, zda někde v okolí se nenachází nějaký německý dezertér. Po ujištění, že nikoli, můj otec ho pozval ke stolu a pohostil ho lahví dlouho schovávaného a opatrovaného koňaku. Náš ruský host mě, tříletého kluka, houpal na kolenou, vzpomínal na svého syna někde v Rusku a nakonec mě obdaroval hrstí poukázek, bankovek, které platily na osvobozeném území Československa.

Tyto a další vzpomínky i pozdější poznatky mě přiměly k tomu, že jsem se začal zajímat o to, jak dobu druhé světové války přežívaly naše Michálkovice.

Ing. Jiří Kašpárek

Knihovna mého dětství

Kničky jsme si s maminkou a sestrou chodily půjčovat do knihovny na Kamenci. Pamatuji si, že byla ve „středisku“, kde byla samoobsluha, myslím, že i hospoda... V prvním patře, nebo v přízemí - to už přesně nevím. Do knihovny na Kamenci jsme chodily i poté, co jsme se přestěhovali do centra.

Nemám moc KONKRÉTNÍCH vzpomínek, ale vidím dřevěné regály plné knížek... A paní knihovnici, paní Bauerovou, která byla neuvěřitelně hodná, usměvavá a vstřícná... Nejsem si jistá, ale mám pocit, že nás občas nechala, abychom jí se sestrou pomáhaly (možná řadit kartotéční lístky). Z těch nekonkrétních vzpomínek vím ale jistě, že jsem tam chodívala strašně ráda a snila o tom, že budu taky knihovnicí, že budu v knihovně pracovat, až budu velká.

A jak bych mohla zapomenout na *Luisu a Lotku*? Na milovanou knížku mého dětství a na to, jak jsem od paní Bauerové dostala jeden z nejúžasnějších dáreků svého života - když mi vyřazenou, částečně potrhanou, ohmatanou a zohýbanou, ale KRÁSNOU *Luisu a Lotku*, která byla vyřazena z fondu, VĚNOVALA... Dodnes ji mám doma a ty ilustrace si vybavím kdykoli. Už nevím, která byla která - Luisa a Lotka - jedna odvážnější, druhá rozvážnější - ale na těch ilustracích měla jedna rozpuštěné vlnité vlasy a druhá zapletené copy. A taky si pamatuju, jak strašně jsem si přála, aby se rodiče těch dvou zase dali dohromady...

Paní Bauerová, dřevěné regály, pocit absolutního míru a kouzelného světa... To je knihovna mého dětství. Nikdy jsem na paní Bauerovou nezapomněla a vždycky mě potěší, když ji někde ve městě potkám - milou, usměvavou paní a nejlepší knihovnici mého života...

Mgr. Pavla Březinová

In: Almanach Paměť Ostravy, vydán Knihovnou města Ostravy, rok 2014 - 2017

Připomínáme, že do dalších příběhů uvedených v publikaci "Paměť Ostravy" se můžete začíst v Knihovně města Ostravy a jejích pobočkách.

Poznáváme své sousedy

Jedno prastaré přísloví říká, že lepší je blízký soused než vzdálený bratr. Navzdory tomuto moudru zůstává Polsko pro některé Čechy a Moravany zemí neznámou. Ovšem naše sdružení seniorů OSŽ Ostrava hl.n. se snaží Polsko poznávat co nejvíc.

Od roku 2011 navštěvujeme Polsko pravidelně. Navštívili jsme již města Wislu - Čantoryji - Polský Těšín - Krakow - Pszczinu - dvojměstí Bialsko-Biala - Wrocław - Nisu - Warszawu a několikrát i květinové zahrady v Goczałkowicích s prodejem květin a keřů.

Letos v dubnu jsme se vydali autobusem pod vedením průvodkyně paní Květy Vysloužilové do Gliwic přes Rybník. Nejprve jsme navštívili město Rybník a prošli se po rynku kolem kašny a radnice. Navštívili jsme kostel Matky Boží bolestné a také nádhernou baziliku sv. Antonína Paduánského a prohlédli si vnitřní výzdobu těchto kostelů.

V Gliwicích jsme navštívili nejprve 111 m vysokou dřevěnou věž radiostanice, která je unikát nejen stavební, ale i historický. Dozvěděli jsme se, že zde byl dne 31. srpna 1939 zorganizovan velitelem gestapa přepad německé radiostanice a odeslána zpráva v polštině, která tvrdila, že Poláci chtějí napadnout Německo. Cílem tohoto přepadení bylo způsobit zdání, že útok provedli polští sabotéři.

Navštívili jsme skleník tropických rostlin Palmiarnia Miejska, nádherné místo plné vůně, barev a zvuků. Je zde na jednom místě umístěno velké množství tropických stromů, keřů i rostlin. A nejen to, vše je zde ještě podtrženo štěbetáním ptáků v klecích a rybami v jezírcích a doplněno i akvárii s živočichy jako jsou hadi a chameleoni.

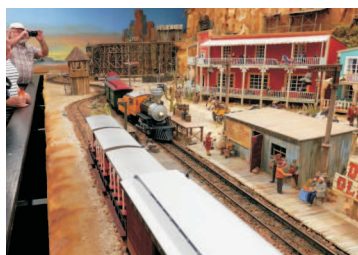

Prohlédli jsme si Rynek s radnicí připomínající pobyt polského krále Jana III. Sobieského, když táhl se svým vojskem na pomoc proti Osmanům obklíčené Vídni, Neptunovou kašnu, zbytky hradeb na místě bývalé Ratibořské brány a nejstarší městský gotický kostel Všech svatých. Ovšem všichni ohromila nádherná katedrála svatých apoštolů Petra a Pavla.

Jako bývalí železničáři jsme nemohli v Gliwicích vynechat zajímavou expozici modelové železnice „Kolejkowo“. Je to místo, které nás přeneslo do světa 25 krát

zmenšeného. Jezdí zde nejen vlakové soupravy v různě rozloženém terénu po 460 m kolejí, ale i auta a navíc zde pluje i parník. Dokonce se zde rozsvěčují pouliční světla i světla v 235 budovách. Je zde více jak 3200 figurek- postav žen i mužů různých profesí v pracovní činnosti.

Průvodkyně nás provázela celou expozicí a zajímavě doplnila slovním projevem vizuální zážitky. Pak nás již čekala jen cesta domů do Ostravy a těšení se na další výlet.

Na závěr patří poděkování paní Květy Vysloužilové za velmi pěknou přípravu zájezdu. Není jednoduché zájezd připravit, jet předem do Polska - prostudovat trasu jízdy autobusu a také si připravit poznámky o jednotlivých pamětihodnostech v daných městech. Chce to nejen elán, ale také hodně vlastního volného času - takovou práci je třeba ocenit nejen potleskem na závěr výletu.

Helena Čiklová,
předsedkyně sdružení seniorů OSŽ OSTRAVA hl. n.

Bowlingový turnaj o putovní pohár „Seniorská kuželka“

Turnaj o putovní pohár „Seniorská kuželka“, letos již pátý ročník se v dubnu opět konal ve Víceúčelové hale v Havířově. Pořadatelem byl odbor soc. věcí Magistrátu města Havířova ve spolupráci s iniciátory turnaje členy klubu STP1.

Turnaj zahájila vedoucí odboru soc. věcí paní ing. Bernarda Urbancová. Následně změřili své síly navzdory věku, různým omezením a zdravotním postižením samotní senioři v 16 tříčlenných družstvech, složených nejen s městských klubů seniorů, ale i z pozvaných seniorů Charity Český Těšín a DS Luna. Sportovní klání se opět vydařilo. Probíhalo v duchu motto olympijských her: „Není důležité vyhrát, ale zúčastnit se“. Vítězným družstvem se stalo družstvo seniorů dolu „Barbora“. Co dodat závěrem, velká gratulace vítězům, poděkování zúčastněným, zvláště pak pracovním sociálního odboru.

Marta Bajerová STP1, Havířov

PŘEDSTAVUJEME KLUBY

Aktivní senioři

Léto si nějak spletlo roční období, což vůbec nebylo na škodu aktivním seniorům z **Klubu důchodců Střítež**. Ti se snaží pravidelně setkávat každý druhý čtvrtek v měsíci. Začalo to pozváním ještě v zimních měsících na partičku karet. A přátelé, v ropické klubovně U Mařeny se doslova tísnilo přes třicet osob!

Jakmile však přišly mimořádně teplé dny v dubnu, připravil Miroslav Nogol sportovní odpoledne, kde si mohli senioři vyzkoušet disciplíny, které budou absolvovat účastníci krajských i republikových sportovních her seniorů. Tato iniciativa najednou nahradila karetní partie a většina se aktivně zapojila do disciplín připravených na dané odpoledne. Tak si mohli sami podle svých schopností nejprve zaházet granátem na cíl, pokusit se trefit florbalovou hokejkou a míčkem do 8 metrů vzdálené branky, zabodovat přesnými hody šipkami do terče. Při dalším setkání se mohli popasovat s tím, jak umístit petangové koule co nejbližší vytyčené čáře. Asi největším oříškem byla zdánlivě lehká záležitost, naházet kroužky na kužel vzdálený od místa hodu tři metry. Novinkou na hrách je tzv. boloball, což jsou dva spojené míčky šňůrkou, které se nahazují na speciální tři žerdě a na nich mají zůstat zamotány. To všechno byly disciplíny, u kterých se člověk nemusí nějak rychle pohybovat. Stačí mít přesnou pravou nebo levou ruku a body se sbírají. Sportovní hry však zahrnují i tři běžecké úseky, kde už musí každý spoléhat, jestli mu slouží nohy. V Ropici se jen pár jedinců odvážilo vyzkoušet běh s tenisovou raketou a míčkem na ni. Obdiv všech si vysloužil především Libor Kubala, který ve svých skoro 79 letech nemá s běháním sebemenší problémy.

Uznání si ale zasloužili všichni, co si vyzkoušeli, jaké mají jednotlivé disciplíny svoje kouzlo. Zápis do kartičky soutěžícího jedince učinilo přes čtyřicet seniorek a seniorů, což bylo v odpoledních vedrech něco mimořádného. A že to nebylo jen tak, klub nominoval i svůj tým na Sportovní hry seniorů do Frýdku - Místku. Tam mohli svoje schopnosti zúročit a proměnit v dobré výsledky.

Karel Moškoř

Háječtí senioři neumí zahálet

Stejně, jako loni i letos senioři z Klubu seniorů Háje ve Slezsku z.s., nezahálají. Poté co jsme si zatančili na svém „Plese seniorů“ v měsíci únoru, hned začátkem března jsme se vydali na návštěvu ostravského planetária. Využili jsme jeho nabídku v rámci programové řady „Vesmír pro seniory“. Po prohlídce interaktivních částí „Experimentaria“ jsme tam společně s dalšími seniory shlédli program HVĚZDY FARAONŮ. Všem zúčastněným se návštěva planetária moc líbila. Všichni oceňovali nejen program, ale rovněž péči planetária o seniorské návštěvníky, pro které zajišťují dopravu z Poruby a zpět.

Jakmile „vypuklo“ jaro, přivítali jsme je vycházkou. Ačkoliv po ránu mrzlo, na nádraží v Háji ve Slezsku

se sešlo 24 seniorů! Dojeli jsme do Hradce nad Moravicí - Jakubčovic. Vystoupali jsme na rozhlednu abychom si prohlédli okolní krajinu. Poté jsme pokračovali, brodíce se sněhem, k pozůstatkům těžby stříbra na Opavsku, ke stříbrnému dolu „Slepetné“. Po 8 km chůze, ve stále ještě zmrzlé krajině, jsme se podél historické křížové cesty spustili z vrchu Kalvárie až do Hradce nad Moravicí. Po malém občerstvení v místních hospůdkách jsme se vydali vlakem zpět domů.

Přestože místy dost foukalo, bylo chladno a někde ležel sníh, pro nás to byl krásně společně prožitý jarní den.

Zdeněk Mustar,
místopředseda klubu

Ještě jste nebyli v železničním muzeu? Běžte!

Jako členka ZO Českomoravského odborového svazu v Ostravě jsem se dvacetí dalšími kolegyněmi sekce seniorů v Ostravě navštívila toto muzeum. Sídli v budovách nádraží střed Ostrava. Ani jsem si nemyslela, že exkurse bude trvat dvě hodiny a bude tak velmi zajímavá. Převzal nás pán, který se všemi těmi mašinami, které nám přiblížil filmem, opravdu jezdil, skutečný „mašinfíra“.

Možná nevíte, že naše železniční doprava je už tak stará! Vždyť první železnice byla založena v roce 1836 a dostala název Severní dráha císaře Ferdinanda. Na panelech uvidíte, jak postupovala do našeho kraje z Lipníku do Bohumína. Potom na vás zafuní a zapískají staré lokomotivy z promítaného videa.

Pokračujete dál a uvidíte i modely vládků, které byly snem každého chlapce. Proto babičky i dědečkové neváhejte a vezměte na prohlídku svá vnoučata!

Ještě vás čeká zajímavá prohlídka skutečných semaforů, výhybek, telegrafu, velína se světýlky, železniční uniformy i z doby Rakousko-Uherska. A co může váš starší vnuk zkusit? Trenažér pro budoucího „mašinfíru“. Tiše si zazpíváte „Přednosta stanice, ten nekouká jen na šíny, přednosta stanice, ten umí řídit mašiny...“

Prohlídka je zakončena velkým modelem železnice, kde modely vládků jezdí tunely pod horami, kterým vévodí Lysá hora. Hrát si mohou i nejmenší, pro ty je zvláštní místnost s kobercem a dřevěným vláčkem.

J. Kašingová
ZO ČMS pedagogických pracovníků
Ostrava-Poruba

Sídlo muzejní expozice: Výpravní budova železniční stanice Ostrava - střed
Frýdlantská 499/5, 702 00 Ostrava
Poslední vstup do muzea na prohlídku je 30 minut před zavírací dobou.
Otevírací doba - Červenec a srpen
St, Čt 10 - 17 hod. Vstupné: senioři 60 Kč
So 9 - 16 hod. Děti 6 - 10 let 20 Kč
Ne 9 - 13 hod. Děti 10 - 15 let 40 Kč

Proč ani přecházení po přechodu nemusí být vždy bezpečné

Od dubna četli preventisté Policie ČR na území moravskoslezského kraje z **publikace moravskoslezské policie s názvem „Černá kronika aneb ze soudních síní“**. Znovu i tímto způsobem připomínali základní zásady bezpečného chování. Seniori jsou cílovou skupinou, která je ohrožena trestnou činností. Čtení je seniorům velmi blízké a proto při výběru vhodného způsobu preventivních aktivit volili právě formát knihy.

Krajský ředitel moravskoslezské policie plk. Mgr. Tomáš Kužel k publikaci dodává: „Nejen postih pachatelů této trestné činnosti náleží do naší gesce. Své nezastupitelné místo v potírání předmětného odsouzeníhodného jednání má právě prevence. Čtenáře nechceme příběhy děsit ani jimi navozovat pocit strachu. Některé případy inspirovala realita a spáchaný trestný čin. Jsme přesvědčeni, že i touto unikátní publikací napomůžeme snížit počet obětí.“

Knihy obsahuje příběhy zachycující nejčastější nebo nejzávažnější páchané trestné činy na seniorech (např. podvod s legendou vnuk, krádež či loupež, případ domácího násilí i rizikovou situaci v dopravě atd.) Případ je vždy ukončen poučením, jak se v takové situaci zachovat, eventuálně se jí vyhnout. Právě generace seniorů vzpomíná na rubriky „Černé kroniky“, které v minulosti informovaly o trestných činech. Zvolený děj jednotlivých povídek, mající většinou dohru v soudní síni, je inspirován zpravidla skutečnými příběhy. A vzhledem k cílovému čtenáři byla publikace doplněna také o křížovky.

Policie ČR - Krajské ředitelství vychází vstříc seniorským klubům a organizacím realizováním besed k otázkám prevence bezpečnosti seniorů. Na besedách je předčítáno z publikace a publikace je následně seniorům poskytnuta k využití. Máte-li o uskutečnění takové besedy zájem, obraťte se na některé z pracovišť Krajské policie ČR. Kontakty na odpovědné pracovníky prevence najdete na webových stránkách: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-severomoravskeho-kraje-kontakty-kontakty.aspx>. **Do jednoho příběhu z knihy se teď pojděte začít:**

Řízení policejní Škody Octavie začalo náhle táhnout doprava, jakoby bylo přitahováno imaginárním magnetem. Ozval se charakteristický zvuk prasklé pneumatiky. Máme asi defekt“ řekl Honza Moudrý svému kolegovi z hlídky a zastavil na kraji silnice, hned před zeleným Favoritem, jenž stál na chodníku.

„Asi nám chtělo autíčko naznačit, že jeho příbuzný stojí, kde nemá,“ pousmál se druhý policista a ukazoval na zelený Favorit stojící za nimi. Oba policisté vystoupili z auta a začali obhlížet pravé kolo svého vozu. „Honzo, skoč dozadu do kufru pro zvedák a klíč,“ povídá jeho parťák.

Jan tedy zamířil dozadu k zavazadlovému prostoru policejního vozidla. Náhle však jeho pozornost, více než samotný kufr, upoutal pravý přední světlomet zeleného automobilu. Bylo zřetelně vidět, že světlo je nové, stejně jako byl nový lak kolem něj. Honza přišel blíže a začal si světlo auta pečlivěji prohlížet. „Co tam děláš?“ zavolal na něj jeho parťák. „Myslel jsem přece náš kufr,“ s úsměvem hodnotil Honzovo zaujetí zeleným Favoritem. „Koukáš na to, jako by to bylo Ferrari,“ žertoval dál kolega. „Pavle, pojd' sem!“ Tón hlasu zvedl policistu z podřepu. „Jestlipak víš, co to je?“ zeptal se Jan přicházejícího kolegy.

Pavel se zatvářil poťouchle, jakoby se zamyslel „že by nějaké zelené auto?“ Honza se však jeho pokusu o vtip usmál „to také,“ ovšem okamžitě zvažněl a doplnil „to je přece to auto z ranní instruktáže“ pokračoval: „Vždyť o něm psali ve svodce!“ Oba si v duchu vybavili obsah hlášení: „Před dvěma dny kolem 7.05 hod. došlo ke střetu zeleného auta řízeného neznámou ženou a chodkyní. Při pádu na vozovku utrpěla 90letá žena přecházející komunikaci přes vyznačený přechod pro chodce závažná poranění. Zraněním na místě podlehla. Řidička je dále podezřelá, že poté, co došlo ke střetu jí řízeného vozidla s chodkyní, neposkytla zraněné potřebnou pomoc a z místa nehody ujela.“

Sklonění nad přední maskou zeleného automobilu oba dál přemítali. Pavel pak domněnku vyslovil nahlas: „To by ale byla pořádná náhoda!“

„Hledáte něco, pánové?“ ozvalo se za nimi. Oba se hned otočili. Na chodníku stála mladší žena, která nervózně žmolala popruh své kabelky. Dobrý den, paní řidičko, co říká vyhláška o parkování na chodníku v obytné zóně?“ začal takticky Jan. Žena neodpovídala. „Myslím, že pojedete s námi,“ řekl Pavel. „Ale já jsem nikoho nepřejela?“ vyhrkla najednou z ničeho nic žena. Oba policisté zpozorněli. „Ovšem nikdo z nás neřekl nic o přejetí?“ upřel na ni Jan pohled. „Asi nám toho budete muset vysvětlit více, nemyslíte?“ dodal Pavel.

O chvíli později policistům žena, ještě než si pro ni přijeli jejich kolegové z kriminální služby, s pláčem sdělila, že onoho dne spěchala ráno do práce. Zamlžené okno auta očistila jen trochu, a to na místě řidiče, aby viděla dopředu. Když byla na úrovni přechodu pro chodce, ucítila slabý náraz. Tu starou paní vůbec neviděla. Když zastavila a vystoupila z auta, zdálo se jí, že ležící paní na ni mává, jako že má jet dále. Nastoupila tedy zpět do auta a odjela.

„Až později jsem si uvědomila, že jsem se měla paní alespoň zeptat, zda něco nepotřebuje,“ pokračovala. Bylo zřejmé, že ženino svědomí tížil velký balvan, překotně doplňovala další detailní informace. „Právě světlo mi opravil kamarád. Řekla jsem mu, že jsem nabourala betonový sloupek,“ dál a dál vysvětlovala. „V rádiu jsem pak slyšela výzvu policie, že ta paní zemřela. Ale já ji opravdu neviděla. Věříte mi?“ nebralo vysvětlování konce. Oba policisté neodpověděli. „Opravdu mne to moc mrzí!“ lkala řidička a snažila se policisty přesvědčit. Závěrem dodala nepochopitelný argument: „Vždyť já se v práci o seniory starám!“

Když spolu policisté později konečně měnili prasklou pneumatiku, Jan nahlas pronesl to, co se mu delší dobu míhalo myslí: „Člověk někdy může udělat hloupé a neuvěřitelné věci, ale tu poslední větu jsem jí moc nevěřil.“ Pavel souhlasně pokývat hlavou: „Já také ne. To ale ať již posoudí jiní,“ ukončil Rozpravu.

Poučení Přemysla Spravedlivého:

Pokud přecházíte cestu, vždy využívejte místa k tomu určená, například přechod pro chodce či podchod. Nikdy nespolehejte na to, že i když by vám řidič na přechodu pro chodce měl umožnit bezpečně přejít vozovku, nebo všichni vidí, že jste senior, že vozidlo před vámi zastaví a nechá vás přejít silnici. Naopak se zastavte na okraji cesty a raději počkejte na kraji chodníku, až zastaví on. A nezapomínejte, že tramvaj má vždy přednost.

Prof. Jindřich Štreit: Problém je zapotřebí zviditelnit

Nefotí celebrity, erotiku ani módu. O to více se však zabývá sociálními tématy, která ho ve fotografii i ve filmu proslavila po celém světě. Jindřich Štreit patří mezi nejvýznamnější české fotografy.

Prof. Jindřich Štreit na vernisáži výstavy Kde domov můj v Ostravě

týkajících se mimo jiné drogově závislých, starých, nebo handicapovaných lidí. Výstava pod názvem „Kde domov můj“ putuje po různých městech České republiky.

„Já pracuji v cyklech, a když si vyberu téma, tak nevidím, neslyším,“ říká světoznámý fotograf, profesor Jindřich Štreit. „Námět dlouho promýšlím, a pokud už znám prostředí, mohu pracovat s pravděpodobnostmi daných situací a „vymýšlet“ obraz dopředu. A když už vím, co chci zachytit, pak je to následně jen o fázi čekání, kdy nastane ten správný okamžik souznění fikce a reality. A navíc, mě ani tolik nezajímá tzv. „člověk na ulici“, to je ve své podstatě jen vnější efekt bezdomovectví. Mě zajímá člověk, který si vytváří svůj pseudodomov.“

Znamená to tedy jít hlouběji a mapovat přímo utváření každodenního života lidí, kteří se ocitli na okraji společnosti?

„Ano. Veřejnost vnímá bezdomovce především z letmého kontaktu na ulicích, ale to je jen povrchní pohled. Každý si hledá domov a potřebuje nějaký pocit jistoty. Ten, kdo o zázemí přišel, si stále vytváří někde místo, kam večer složí hlavu, kde spočine, kde má alespoň něco svého. Mě zajímají třeba chlapi, kteří si stlučou svůj domov a ukotví se tam. V cyklu Uzel v životě jsem fotografoval muže, který přebývá sám ve srubu v lese, muže bydlícího v marigotce, dvojici žijící v bunkru, muže i ženy přebývajících celoročně ve stanech. Vydal jsem se ale i do sociálních bytů k těm, kterým se už podařilo nějakým způsobem odrazit ode dna.“

Může mít fotograf, který má sociální citění, vidět tolik osudů a lidské bolesti, pocit zadostiučinění ze své práce?

„Víte, mohu fotografovat i několik let, setkávat se s lidmi bez domova, navštěvovat squaty, azylové domy, sociální byty, ale pokud neudělám výstavu a na problematiku tímto způsobem neupozorním, nikomu tím neprospěji. Problém je třeba v první řadě zviditelnit. Nikdy jsem nefotografoval „l'art pour l'art“ (umění pro umění), vždy jsem chtěl zároveň pomoci lidem, poukázat na ty, kteří jsou společností opomíjeni nebo nedostatečně pochopeni.“

Aktuální je nyní jeho soubor čtyř desítek velkoformátových fotografií, které vznikaly v letech 2013-2016 v několika místech naší republiky. Je na nich citlivě a s porozuměním zachycen svět lidí bez domova. Do světa bez domovců se profesor Jindřich Štreit ponořil bez předsudků a s pokorou, kterou si vybudoval v předchozích fotograficko-sociálních projektech,

Foto z cyklu Kde domov můj

Zažil jste třeba momenty frustrace, kdy jste nemohl zmáčknout spoušť fotoaparátu?

„Frustrace se snažím vyvarovat. Kdybych podlehl psychickému tlaku, beznaději, nemohu nic vyfotografovat. To se mi stalo jednou v Olomouci, když jsem po letech našel lidi, které jsem kdysi foténkoval, v tak katastrofálním stavu, že jsem nebyl schopen pokračovat. Musím vidět i tu naději, smysl své práce, bez ní nemohu pracovat. To je směr i těch vytvořených cyklů „Kde domov můj“, „Uzel v životě“, aby dávaly naději a zároveň přispívaly k řešení otázky těch, kteří se ocitli vlivem nejrůznějších příčin na okraji společnosti.“

Jiří Muladi

Týdenní léčebný pobyt pro seniory

je citlivě sestavený na míru se zaměřením **na posílení zdraví a vitality**.
Kombinace pohody a odpočinku s léčebným programem v Lázních Darkov.

Chcete si pobyt objednat nebo získat katalog pobytů? Volejte nebo pište:
Historické Lázně Darkov · Lázeňská 48/41 · 735 03 Karviná-Darkov
+420 596 376 203 · pusLD@darkov.cz

eshop.darkov.cz/pobyty-tyden

Lázně DARKOV

Jaké jsou v dnešní době možnosti chránit zdraví občanů?

Člověk si ani neuvědomuje, jak křehká je někdy hranice mezi životem a smrtí. Denně se stávají nehody, nepředvídatelné situace a pak se dostáváme do pro nás nepříjemného stavu, kdy je nutné přivolat si pomoc. Při bezvědomí je pak velmi důležité, jak se zachová okolí. Existuje dost typů zařízení, která pomohou lidem v nouzi. Nebudeme zde rozebírat cenově málo dostupné systémy. Některé jsou v našich podmínkách i technicky nerealizovatelné.

Mnoho občanů, zejména staršího věku, se potýká s chorobami, jež jim neumožňují příliš často vycházet ze svého bydliště. Pro tyto případy zavedla Městská policie Ostrava skvělý systém ochrany občanů v bytech, napojený na pult centrální ochrany. Jedná se o zařízení, které kombinuje dva vysílače s rozličným využitím. První z nich je zabudován uvnitř bytu vedle vstupních dveří a v případě nouze nebo snahy pachatele o vniknutí do bytu po zmáčknutí tlačítka ihned vyjíždí hlídka Městské policie Ostrava do daného bytu či nemovitosti. Druhý vysílač téhož zařízení ve formě přívěšku je používán zejména při zdravotní indispozici nájemníka bytu nebo rodinného domu a je aktivován pomocí tlačítka na přívěšku. Praxe ukázala četnější mylného zmáčknutí tlačítka zejména seniorů, proto Městská policie Ostrava zpětným voláním ověřuje, že se nejedná o plané hlášení. Navíc musíme ocenit průběžnou kontrolu stavu zařízení Městskou policií Ostrava včetně toho, zda je jeho uživatel v pořádku.

Systém je určen jen k ochraně občanů v bytech a je realizován za finanční podpory Úřadu městského obvodu Ostrava - Jih a Magistrátu města Ostravy. Nutno podotknout, že jsou vybíráni zejména hendikepovaní občané a senioři s vážnějšími zdravotními problémy.

Výhodou je, že systém odešle polohu postiženého pomocí GPS a přivolá záchrannou službu. Více lze najít na webových stránkách www.zachrankaapp.cz. Pozitivní nadstavbou systému je i to, že do aplikace je možné vložit své zdravotní problémy, léky, alergie apod., které v případě zavolání na záchrannou službu aplikace přenáší.

Pro neslyšící a nedoslýchavé občany byla zřízena SMS tísňová linka Policie ČR, která těmto osobám umožňuje na území České republiky přivolat pomoc pomocí SMS zprávy na telefonní číslo 603 111 158. V ní uvede identifikační údaje, popis skutku (např. krádež, vloupání, přepadení aj.), místo události a také informace o případném zranění celkem max. 160 znaků. Zpráva je zaznamenána, vyhodnocena a okamžitě předána policii dle místní příslušnosti. V této a podobných oblastech spolupracuje spolek „Klíčenka pro záchranu“ s CSNN (Centrem služeb pro neslyšící a nedoslýchavé o. p. s. (www.csnn.cz)).

Ochranu osob řeší také Český červený kříž. Velmi aktivní je Oblastní spolek Českého červeného kříže Ostrava s cca 800 členy, kteří se soustředí především na prevenci a školení občanů. Jejich odborně zpracovaná videa jsou srozumitelná při možné záchraně v různých situacích a lze je stáhnout i do mobilních telefonů přes www.cck-cr.eu.

V praxi se však stávají případy, kdy člověk zkolabuje ve velmi krátkém čase a nestihne si zavolat pomoc. Dokladem je 6 000 výjezdů k lidem v bezvědomí v Praze za období leden - červenec 2017. Spolek „Klíčenka pro záchranu“ realizuje projekt s jednoduchým kódovaným systémem pomocí QR kódu, který pomůže záchranným složkám identifikovat postiženého s načtením důležitých údajů, nutných k jeho záchraně.

Po mnoha konzultacích jsou k dispozici celkem 3 výrobky (klíčenka s QR kódem, přívěšek na krk s QR kódem a reflexní prvek na karabince s nápisem SOS). Informace lze získat na www.qrkeyring.com.

Další kapitolou je zajištění bezpečnosti osob, které jsou mimo domov, zejména tam, kde je malá koncentrace kolemjdoucích např. na turistickém výletě. V případě, že mají postižení tzv. „chytrý mobil“, mohou si do něj nahrát „APLIKACI ZÁCHRANKU“, která má více než 470 tisíc uživatelů s cca 1.300 zachráněnými (k 31. 10. 2017).

Dotazy na e-mail: klicenka.pro.zachranu@seznam.cz nebo telefonicky na čísle 775 383 728.

Bohdan Lindovský,
předseda spolku „Klíčenka pro záchranu“

Ocenění převzalo šest aktivních seniorek

S velkým ohlasem se setkal Jarní operetní koncert sólistů Národního divadla moravskoslezského v Ostravě, Evy Zbrožkové a Petera Svetlíka. Ve zcela zaplněné Koncertní síni sv. Ducha vystoupili ve čtvrtek 26. dubna za klavírního doprovodu Nenka Slavova.

Akci, na níž byl vstup zdarma, pořádal Aktiv pro občanské záležitosti města Krnova a jeho součástí bylo také předání ocenění šesti aktivním seniorkám, které věnují svůj volný čas ostatním. Ocenění z rukou starostky města Jany Koukolové Petrové převzaly Eva Garguláková, Nonna Brezovská, Jitka Musilová, Elvíra Malá, Věra Ptašniková a Kristina Kaniová, jimž slavnostní den budou připomínat také dárky ze sociální dílny Slezské diakonie Chrpa.

LIDÉ

Skvělá profesorka

Na konci loňského roku ředitelka Hotelové školy a Obchodní akademie Havířov, s.r.o. a Vyšší odborné školy Havířov, s.r.o. PaedDr. Jaroslava Čelechovská vyhlásila projekt nazvaný „100 let naší republiky“. Cílem je připomenout studentům nejvýznamnější historická data, vzpomenout pozoruhodné osobnosti, které se zapsaly do dějin pozitivně a státně, vyzvednout hrdiny a jejich obětavé činy, stejně tak i poukázat na události, které s sebou nesly těžká období strádání a nesvobody.

Mgr. Zina Langrová, která působí na vyšší odborné škole se, ač v seniorském věku, s mladistvým elánem a dokonalou odbornou erudicí ujala tohoto nesnadného dlouhodobého úkolu a věnovala rozsáhlému projektu spoustu svého volného času. Je si příkladně vědoma toho, že jsou to právě studenti, kteří se v nejbližších letech stanou těmi, kdo převzou zodpovědnost za život v naší krásné zemi, budou ji vést, budou ji obhospodařovat. Podařilo se jí dosáhnout toho, aby se studenti inspirovali významnými činy a osobnostmi našich dějin a jejich mravními a etickými zásadami. Zároveň však se stejnou důrazností a metodickou vynalézavostí seznamovala nejen své studenty z vyšší odborné školy, ale i žáky obou středních škol i s neblahými historickými událostmi, které vedly náš stát do období trpkých porážek a nesvobody, aby se z nich mohli poučit a napravit to, co se jejich dědům a rodičům nepovedlo.

Prozatím se uskutečnila setkání na tato témata:

TGM a vznik Československé republiky; 17. listopad 1989 a počátek sametové revoluce; Československé legie; Holocaust; Vznik samostatné České republiky - workshop; Jan Palach a jeho odkaz; Únor 1948- nastolení komunistického režimu a politické procesy; 2. světová válka a život v protektorátu.

Projekt probíhá v několika rovinách. Dva týdny před každou akcí připraví profesorka Langrová vždy panely s informacemi, dobovými dokumenty a fotografiemi. Příprava těchto nástěnných objektů skrývá hodiny a hodiny drobné soustředěné práce, která je jakýmsi společným předstupněm k jednotlivým probíraným okruhům. Na přípravě se podílejí i studenti (nahrávky názorů rodičů nebo prarodičů na 17. listopad 1989 apod.). Pro samotná setkání využívá Mgr. Zina Langrová různé formy práce - přednášky, besedy, promítání filmů, workshop atd. K besedě byli pozváni také odborníci ze Slezského zemského muzea i z Československé obce legionářské, kdy se přednášející objevil před shromážděnou mládeží dokonce v historické uniformě, což byl pro studenty jistě nezapomenutelný zážitek. Studenti nezvykle pozorně naslouchají, témata je zaujala, ptají se a někdy doslova „objevují“ pro ně zcela nové informace.

Projekt bude zakončen v říjnu 2018 závěrečným shrnutím a přehledem okruhů za účasti všech studentů školy. Je jistě naším velkým přáním, abychom na školách měli co nejvíce takto zapálených pedagogů, jako je Mgr. Zina Langrová, kteří své studenty nejen zodpovědně vyučují, ale také vychovávají pro život, a to i nad rámec svých povinností.

Hana Kuchařová

Možná nevíte, že...

Havířov nám zestárnul

"Čas letí jako bláznivý..." zpívá se v jedné známé písni. A je to pravda. Není to tak dlouho, co jsme se do rozestavěného města přistěhovali, byli jsme mladí, plní elánu a lásek. Naše město bylo tím nejmladším v republice. A dnes? Jako my, někdejší "svazáci", také Havířov už pomalu kráčí k sedmdesátce...

Neuvěřitelné. Většina obyvatel se sice snaží být stále aktivní, ale sociální služby všech směrů jsou s přibývajícím rokem víc a víc potřebné. Ty v Havířově mají pověst velmi dobrou a fungují na úrovni. Ani já jsem si před časem nepomyslela, že jejich pomocnou ruku budu ráda využívat. Bohužel - stalo se, manžel ztratil zrak... Ale jsem jen jedna z těch, co na bedrech mají starost o někoho blízkého. Že je to velká zátěž fyzická i psychická, nemusím povídat těm, co to v podobných případech zažívají...

Dnes chci především napsat o velice dobrém počínu, který zahájila pouze dvě města - v dubnu Havířov a v květnu Uherský Brod. Jde o vybudování Centra pro rodinné pečující. Proč právě Havířov, někdejší "město mladých"? Na tom má velký podíl Česká asociace pečovatelské služby a také skvělá vedoucí domu Sociálních služeb města Havířova paní Mgr. Jana Wojtoňová. Tu napadlo, že právě pečující lidé nejsou ani podle zákona cílovou skupinou, které by se měl někdo věnovat. Vždyť zařazení pro trvalý pobyt seniorů v pečovatelských domech a domovech pro seniory je stále málo. Jak tedy zvládat péči v rodině? Právě tato myšlenka zaujala paní Janu Wojtoňovou, která si svůj nápad nenechala pro sebe. Spojila se s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí v Praze. Už se provádějí průzkumy v pěti městech ČR, sleduje se, kolik je vlastně rodin, které samy o lidi s postižením pečují, na co nestačí, jak získávat podporu, jak se vzdělávat, aby péče byla správná. Dvě města v ČR již tato centra získala a k tomu i 9,5 mil. korun. Finance jdou z Operačního programu zaměstnanosti Evropského soc. fondu a ze státního rozpočtu.

Ředitel Sociálních služeb města Havířova Ing. Milan Černý řekl, že cílem projektu je udržet osoby, o které je třeba pečovat, co nejdéle v domácím prostředí. Tuto aktivitu rozhodně vítá a Sociální služby města Havířova ji budou stále rozvíjet a podporovat.

(hak)

Jak bude toto CENTRUM v Havířově fungovat? Bude to vždy v pondělky a čtvrtky od 8 do 12 a od 13 do 17 hodin. Ostatní dny podle dohody. Tel.: +420 596 477 358, Mobil: +420 725 976 962, e-mail: rodinnipeccujici@ssmh.cz. Všechny poskytované služby jsou bezplatné. V Havířově se práce poradkyně ujala Dr. Jaroslava Baselová a je ochotna se zastavit také u klientů doma.

Ruce

Nedávno jsem četla článek, jak se dříve, v době našeho dětství, žilo na vesnici. Autorka zřejmě vzpomínala na své mládí a vzpomínky na mládí jsou podmalovávány růžovou barvou. Popisovala, jak bylo krásné, když babička prala v neckách na valše prádlo a při tom si zpívala. Moje maminka také prala v neckách na valše prádlo. Ale nikdy si při tom nezpívala. Když se totiž rozhodla práť prádlo, musela si zatopit v kamnech, postavit na ně velké hrnce vody a přivést ji k varu. Do rozeschlých necek asi nejdřív nalila studenou vodu, aby se zatáhly, a potom tam musela nanosít ty těžké hrnce vařící vody. Špinavou košili musela nejdřív namočit, pojezdřit kostkou mýdla s jelenem a pak ji drbala na valše. Když přišel na řadu povlak z postele, posunovala ho po kousku na stranu a každý dílek musela vydrbat. Vyprané prádlo naskládala na umyvadlo a poté ho v další vodě máchala. Netuším, v kolika vodách ho máchala, protože jsme u baráku žádný potok, kde by tak činila, neměli. Potom ho odnesla na zahradu, kde mezi dva stromy natáhla šňůru a tam se prádlo sušilo. Pamatuji, že někdy se přetrhla šňůra a prádlo plácló na zem. Asi se sama od sebe nepřetrhla, postarala se o to koza či jiná přičina.

A když maminka takhle spokojená s prádlem odcházela ze zahrady, měla za sebou vstávání se slepicemi, nanošení dřeva, zatopení v kamnech, podojení několika krav, připravení mléka a odevzdání na povinnou dodávku do

sběrný, nakrmení prasat, slepic, uvaření melty dětem k snídani, než půjdou do školy. Když zhlitla hrnek kávy s nadrobeným chlebem, už tahala na plotnu hrnce s vodou na prádlo.

Potom, co pověsila prádlo, musela mít vymyšlené, co bude k obědu. Mezitím tatínek oral či rozhazoval hnůj na poli a dvě mladší sestry se někde popelily se slepicemi.

Na poledne musel být uvařený oběd. Hospodář přijede z pole hladový, starší děti se vrátí ze školy a všichni se sesednou kolem stolu. Už si nepamatují, zdali maminka dojila krávy před obědem nebo po obědě a taky musela připravit a nalít sličtu prasatům a jestli došlo i na ostatní havěť, nevím.

A to bylo samozřejmě k obědu jídlo bezmasé, třeba škubánky, šišky s mákem nebo něco takového jalového, jak se tenkrát říkalo. Kdyby bylo něco od masa, tak by maminka musela to ptáče chytit, podříznout, opařit, oškubat, vykuchat a strčit na pekáč. To nebylo přinést a vybalit balíček z obchodu. Po obědě zase proces mytí nádobí v chladnoucí mastné vodě. Neexistoval žádný jar či podobné vymoženiny. Když maminka zrovna neprala, pekla v pekárně chleba, ryla a plela zahrádku, a co já vím ještě. Že by mě vedla k učení nebo mně koupila knížku, to si nepamatuji. Zato jsem musela každou sobotu drbat prkennou podlahu, jelikož se přezouvání bot z chléva a z marastu na dvorku nenosilo.

Odpoledne měla maminka možnost jít na pole. Někdy to nebyla možnost, ale nutnost. A kde bylo žehlení, zašívání a ostatní práce v domácnosti. Večer zase stejná kalvárie s dojením, odevzdáváním mléka a krmením zvířectva. Večeře se obvykle nevařila, každý si vzal, co našel. Já jsem milovala chleba se sádlem a s cibulí. Když byly dodávky, nic moc

doma nezbylo. Svačinu jsem do školy nenosila, někdy jsem chytla jen krajíc chleba a jablko nebo hrst švestek. Někdy pitíčko, to vůbec neexistovalo. K tomu účelu byl vodovod. Tak takovýhle denní rozvrh byl pro rodinu v hospodářství včetně sobot a nedělí. A to ještě církev svatá vyžadovala nedělní účast na modlitbách, i když byl kostel kdovíjak daleko. Nebylo divu, že maminka takový kolotoč nevydržela fyzicky, onemocněla se srdcem a brzy umřela.

A nikdy za celý život jsem neslyšela, že by si maminka u nějaké práce zpívala. Proto se domnívám, kdo píše o poetické práci v hospodářství, že vzpomíná jenom na své dětství.

A viděli jste někdy ruce takových lidí, kteří pracovali v hospodářství? O kterých rukou na obrázku byste řekli, že patříly vaší mamince.

Marta Urbanová

Filmy a já

Zatím co v mládí jsem všechny filmy viděl v kině, tak posledních řadu let je to z TV obrazovky. Úvahou docházím k názoru, že by v tom neměl být rozdíl pokud jde o dojem z filmu, zážitek, hodnotu filmu.

Ve skutečnosti mě to však nevychází už tím, že zatímco jsem schopen vyjmenovat řadu

filmů, které jsem viděl před desítkami let a okamžitě se mi vybaví třeba Horalka, Země odkud přicházím, Manželství po italsku, Chléb, láska a fantazie, Fanfán Tulipan a další, pochopitelně spolu s herci jako S. Lorenová, G. Lollobrigida, M. Mastroianni, Gerald Philipe, nerozlučnou dvojicí J. Gabin-A. Delon tak filmy, které jsem viděl minulý týden v TV si těžko vybavím a s herci je to obdobné.

Možná se zde promítá i kapacita mé paměti a způsob zápisu do ní, myslím tím rozdíl mezi jedním filmem za týden a mezi tím vyprávění si o něm se spolužáky, na rozdíl od současného shlednutí i dvou filmů za večer a ještě mezi tím vypínání paměti jako obrany proti připitomělym reklamám v zájmu zachování si duševního zdraví.

Když jsem si připomenul všechny ty fantastické francouzské a italské filmy z doby mládí, tak jsem marně pátral ve své paměti o současných italských a francouzských filmech.

ZAMYŠLENÍ

INSPIRACE

Kde nic tu nic, vybavil se mi pouze Louis de Funés a filmy s ním, ale i to je už dávná historie.

Přešel jsem proto raději k domácím filmům. Skoro jsem se polekal ze ztráty paměti, když jsem si bez problému vybavil desítky filmů z předválečného období s velikány jako Burian, Nový, Marvan, přes množství filmů z doby před a po normalizaci, seznam by byl dlouhý a není to třeba, všichni je známe, neboť posledních 25 let se promítají i několikrát do roka, ale problém je zase současná doba.

Premýšlel jsem co přidat dalšího k Pelíškům a nic se mi nevybavilo. Nezachránil to ani film Odcházení, který nezachránilo ani vychvalované umění režiséra a autora v jedné osobě, které film před dokončením provázelo. Odcházet od obrazovky jsem začal po několika minutách a po deseti jsem odešel definitivně.

Ale asi to bude moje chyba, jak se sice výstižně i když možná ne příliš spisovně říká čas a prd nezastavíš, tak bych dodal, ani globalizaci a ani ve filmu.

Jako kutil z návštěv hobby marketů vím, že každý výrobek zde od žárovek, přes čerpadla, sekačky a pomalu i kladívka je většinou od jednoho monopolního výrobce pro celý svět, tak proč výroba filmů by na tom měla být jinak.

Alespoň pro sebe jsem si tím vysvětlil, proč jsem v posledních letech neviděl francouzské, italské s jinými filmy, proč jsou filmy v podstatě jen z USA. Nakonec se tím chlubil nedávno i Obama, když líčil přednosti Ameriky a jako příklad uvedl, že nejlépe na světě umí vyrábět zbraně a filmy.

Ano, vyrábí spoustu filmů a ve většině z nich jsou i ty zbraně. A kde jsou zbraně, je i střelba a mrtvolky. Tím nemíním říci, že by se mi některé americké filmy nelíbily, ale uvítal bych i jiné. Stejně tak bych uvítal i jiný obsah, než vraždy, znásilnění, mrtvolky. Při trošce představivosti se skoro divím, že z tištěné verze TV programu nekape krev. Přeci z Myšlenek zločince, Vražd v Midsomeru, činnosti oddělení pro nejodpornější zločiny v New Yorku či Los Angeles pod názvem Zákon a pořádek a podobné to nemůže jinak vypadat.

Sleduji to, i když někdy je to namáhavé na hlavu, zejména ty naše kriminální seriály. Třeba když jeden herec v hodnosti poručíka v kriminálce záhy vystupuje jako ministr přes všechny generály ve zprávách co následují po filmu. Někdy si myslím, že je to placená reklama na jeho genialitu.

Ale zase, jak se říká. kdo umí ten umí. Vždyť spisovatelka Jessica Fletcher, nepřeonatelný inspektor Colombo, nebo přítel Monk tam také mají mrtvolku a přesto se mi tyto filmy líbí.

Oni totiž mimo té mrtvolky tam vesměs myslí, nalezení padoucha je výsledkem přemýšlení, představivosti, nikoli laboratorního rozboru a analýzy vzorku počítači. Ty oni nemají, nemají dokonce ani mobily a obejdou se bez nich jako to před nimi dokázala Agáta Christie.

Bavorska Huberta a Stallera mám zřejmě dobře našlápnuto, ale k Jú a Hele je ještě dlouhá cesta, alespoň doufám.

Jaroslav Petřík

Na kolech po ostrově Elba

Na Elbu jsme původně jeli trávit aktivní dovolenou spojenou s cykloturistikou po zdejších kopcích. Po velmi hornatém italském ostrově bylo radost jezdit na kole. Do kopců jsme sice museli tvrdě šlapat v potu tváře, ale sjezdy po dobrých silnicích, plných zákrut byly s překvapujícími výhledy na nádherné moře zalité sluncem. Projížděli jsme nad strmými skalnatými útesy, kde plachtily draví ptáci. Shlíželi na překrásné zátoky kolem moře. S velkou rozkoší se koupali a slunili na písčných plážích. Moře na Elbě je čisté s průzračnou vodou. Tyto všechny krásy umocňovala kouzelná vůně rozkvetlých keřů, stromů a spousta kytiček.

Při výjezdech do horských sedel jsme mohli obdivovat ostrov a obrovské plochy moře s bílé zářícími plachticemi. Vyjeli jsme lanovkou na nejvyšší vrchol Monte Capanne, kde se nám ve sluneční záři objevil téměř celý ostrov. Bohužel, když jsme se na tento vrchol pak vypravili pěšky, stoupali jsme po skalách v mlze, která se však na krátké okamžiky rozestupovala a my jsme žasli nad pohledy do údolí, horské svahy s vesničkami a na nejvyšší vrchol.

Jak už jsem vzpomněla, na Elbu jsme původně jeli trávit aktivní dovolenou spojenou s cykloturistikou po zdejších kopcích. Města, památky a moře jsme brali jako příjemné zpestření, prostředek k odpočinku a motivaci. Ale nešlo odolát, toulání po úzkých příkrých uličkách a citadelách má své neodolatelné kouzlo. Při výjezdech do městeček, vesniček a přímořských středisek jsme byli nadšení starou kulturou, květinovou výzdobou a samozřejmě příjemnými hospůdkami, kde se tak příjemně sedělo...

Vše se prožívalo ve společnosti přátelských lidí a veselí. Nevěřte těm, kdo říkají, že pro seniory již taková turistika není. Stále je co poznávat - a to nejen krajiny - ale i nové lidi, povzbuzovat se navzájem a navazovat nová přátelství. Motivace a aktivita je důležitá zejména pro nás seniory.

Za existenci Elby prý může Venušina perla. Podle legendy o vzniku se bohyni, tyrhénské Venuši, poté, co vystoupila z mořské pěny, roztříštila její oblíbená perla. O jejích rozměrech si můžeme udělat nejlepší obrázek z toho, že v místech, kam dopadly střepiny, se ze dna vynořila nejen Elba, ale i Capraia a mnohé další ostrovy Toskánského souostroví. Pokud tedy budeme věřit mýtům...

Ale nejvíce je snad Elba známá podle jeho nejvyššího obyvatele - Napoleona Bonaparte, francouzského císaře, který do nuceného exilu na Elbu přišel v květnu 1814. Ačkoliv tu nakonec pobyl jen krátce, pozitivně se podepsal na rozvoji ostrova. Byl iniciátorem výstavby nových budov, rozvoje dolů a žulových lomů, nechal stavět nové cesty a uskutečnil řadu ekonomických a sociálních reforem, které zlepšily životní podmínky místních obyvatel. Stihl vydat novou ústavu, založit policejní sbor, nařídit povinné očkování dětí, povinnou školní docházku, postavit dvě nemocnice a zakázat vyhazování odpadků z oken.

I když vzpomínka na legendárního panovníka na ostrov dodnes láká jeho obdivovatele, v poslední době se množí řady těch, kteří sem jedou hlavně za krásnou přírodou, ale i možnostmi sportovního využití.

Marta Tomášková
Fotoreportáž na str. 24

Napoleon by se divil, aneb na kole po ostrově Elba

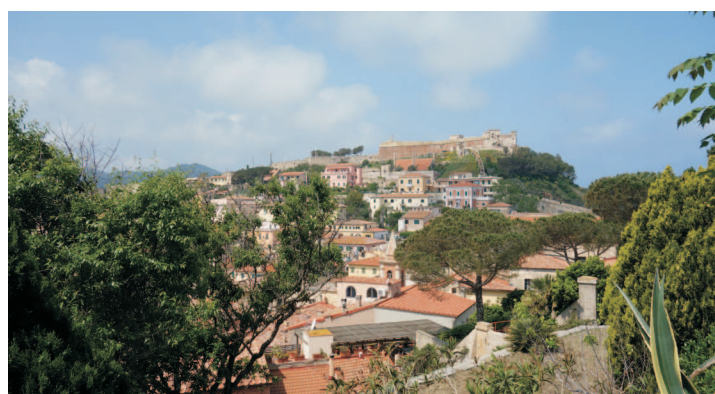
Blížíme se k ostrovu Elba

Vystupujeme a hurá na kola...

Projížděli jsme nad strmými skalnatými útesy

Na vrcholku je rezidence Napoleona Banaparte

Všude se nám otvírají překrásné pohledy

Lanovka na nejvyšší vrchol Monte Capanne

Toulání po úzkých uličkách nešlo odolat

Tak zase někdy...